

Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus 2021-2025

Kaupunginhallitus 5.5.2025

Kaupunginvaltuusto 19.5.2025

Hyvinvointikertomuksen sisältö

Esipuhe

Mikä on hyvinvointikertomus?

Väestö

Hyvinvointi asuinalueilla

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Terveys

Toimeentulo

Ympäristö ja luonto

0–17-vuotiaiden hyvinvointi

18–28-vuotiaiden hyvinvointi

29–64-vuotiaiden hyvinvointi

65–74-vuotiaiden hyvinvointi

yli 75-vuotiaiden hyvinvointi

Tampereen HYTE-kerroin

Päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnit vuosina 2021–2025

Hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 tavoitteiden toteutuminen

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2023–2025 tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvointikertomustyön toteutus

Lähdeluettelo

Käsillä oleva uusi Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus on rakennettu ihmislähtöisesti. Kertomus nostaa esille eri-ikäisten asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavia ilmiöitä ja tekijöitä. Hyvinvointikertomusta on valmisteltu ja käsitelty useiden eri tahojen ja toimijoiden kanssa. Kaupunki on olemassa asukkaitaan varten ja yhteinen hyvinvointikertomustyö edistää osaltaan osallistumista ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.

Suurin osa tamperelaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja kokee olonsa hyväksi koulussa. Vaikka mielenterveyden haasteet ovat edelleen yleisiä, lasten ja nuorten kokemukset omasta terveydestään ovat hieman parantuneet viime vuosina. Perheiden toimeentulo vaikuttaa lasten ja nuorten arkeen. Huoli perheen tai omasta toimeentulosta koskettaa yhä useampaa tamperelaista.

Tampereella on monipuoliset mahdollisuudet oppimiseen, työhön ja harrastamiseen. Kulttuuriharrastukset tuovat iloa arkeen, auttavat palautumaan ja lisäävät yhteisöllisyyden kokemusta parantaen hyvinvointia ja elämänlaatua. Liikkumattomuus ja ylipaino ovat merkittäviä haasteita, erityisesti nuorten ja aikuisten keskuudessa. Positiivista kehitystä on kuitenkin havaittavissa, sillä ylipainoisten lasten ja nuorten osuus on laskenut ja yhä useampi nuori aikuinen liikkuu terveysliikuntasuosituksen mukaisesti.

Yksinäisyyden kokemus on merkille pantava ilmiö kaikissa ikäryhmissä. Lasten kohdalla erityisesti tytöt kokevat yksinäisyyttä enemmän kuin pojat. Vaikka nuorten aikuisten yksinäisyys on vähentynyt koronan jälkeen, noin viidesosa nuorista aikuisista kokee edelleen itsensä yksinäiseksi. Pitkittyessään yksinäisyys voi vaikuttaa merkittävästi sekä psyykkiseen että fyysiseen hyvinvointiin.

Nuorten huoli rasismista ja suvaitsemattomuudesta on suurempi kuin muiden ikäryhmien. Muut kuin kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvat kokevat syrjintää lähes kaksi kertaa niin usein kuin kotimaisia kieliä puhuvat. Vaikka seksuaalinen häirintä on vähentynyt julkisissa tiloissa, se koskettaa edelleen merkittävää osaa nuorista.

Työ ja työelämään kiinnittyminen on tärkein osallisuuden kokemukseen vaikuttava tekijä aikuisilla. Myös asuinalueet vaikuttavat merkittävästi ihmisten hyvinvointiin. Viheralueet ovat tamperelaisille tärkeitä virkistysten ja hyvinvoinnin lähteitä. Tampereen asuinalueilla on pääosin hyvä maine ja omalla asuinalueella halutaan asua myös tulevaisuudessa. Asuinalueiden välillä on kuitenkin hyvinvointieroja.

Hyvinvointikertomuksessa viitataan useissa kohdissa Tamperelaisten hyvinvointikyselyyn. Saimme vuoden 2025 alun hyvinvointikyselyyn 3 966 vastausta. Vastaajien ikäjakauma vastaa melko hyvin Tampereen väestön ikäjakaumaa. Huomioitavaa on, että vastaajissa on enemmän naisia ja korkeakoulutettuja sekä vähemmän muuta kuin kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvia kuin Tampereella keskimäärin. Tulokset kertovat näin ollen tamperelaisten keskimääräisestä hyvinvoinnista ja sen kehityksestä.

Tampereen kaupunki edistää hyvinvointia yhteistyössä sidosryhmiensä ja kumppaneidensa sekä Tampereen asukkaiden kanssa. Hyvinvointi kuuluu jokaiselle, se on yhteisen tekemisen kivijalka. Kiitos kaikille hyvinvointikertomuksen valmisteluun osallistuneille!

Tampereella 5.5.2025

Tarja Puskala, hyvinvointijohtaja, ja Jaana Ylänen, hyvinvointikoordinaattori

Mikä on hyvinvointikertomus?

Hyvinvointikertomuksessa tuodaan eri selvitysten, tutkimusten ja kyselyjen pohjalta esille, kuinka tamperelaiset voivat ja miten hyvinvointi on muuttunut valtuustokauden aikana. Hyvinvointia tarkastellaan ihmislähtöisesti viiden ikäryhmän kautta. Lisäksi kertomus sisältää yleistä tietoa terveyden, toimeentulon sekä ympäristön ja luonnon hyvinvointivaikutuksen teemoista, asuinalueiden hyvinvoinnin tilasta sekä yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.

Tampereen hyvinvointikäsitys pohjautuu Stiglitzin hyvinvointimalliin, jossa ihmisen hyvinvointia tarkastellaan kokonaisvaltaisesti. Hyvinvointi on moniulotteinen käsite, jonka kaikkia kahdeksaa ulottuvuutta pyritään tarkastelemaan samanaikaisesti.

Hyvinvointikertomus on eriytetty hyvinvointisuunnitelmasta omaksi asiakirjaksi. Kertomus toimii tietopohjana hyvinvointisuunnitelmalle, jossa tullaan asettamaan asukkaiden hyvinvointia edistävät tavoitteet valtuustokaudelle 2026-2029.

Hyvinvointisuunnitelmaan tullaan sisällyttämään erillissuunnitelmia, minkä vuoksi niiden teemoja on otettu mukaan hyvinvointikertomukseen. Liitettävät erillissuunnitelmat ovat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, kotoutumisohjelma, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä ehkäisevän päihdetyön suunnitelma ja ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma.

Hyvinvointikertomuksen lisäksi kaupungin internetsivuilla julkaistaan Power BI – tietonäkymä, joka toimii jatkossa tamperelaisten hyvinvoinnin tilaa kuvaavana, kehittyvänä ja päivittyvänä vuosiraporttina.

Tamperelaisten hyvinvoinnin tila PBI-tietonäkymä

Tampereen hyvinvointikäsitys Stiglitzin hyvinvointimallia mukaillen
(Kuva Mikko Vares)

Tamperelaisia on yhä enemmän ja väestö on monimuotoistunut

Väestö kasvaa voimakkaasti

Tampereen väkiluku on kasvanut viime vuodet voimakkaasti ja oli vuoden 2024 lopussa 260 358. Väestö kasvoi vuosina 2021-2024 yhteensä 19 349 asukkaalla eli 8 %. Väestönkasvu perustuu muuttovoittoon ja luonnollinen väestön lisäys on laskenut. Väestön odotetaan kasvavan merkittävästi myös tulevaisuudessa.

Suurin yksittäinen ikäluokka Tampereella on 24-vuotiaat. Koko maan ikäjakaumaan verrattuna kaupungissa korostuvat erityisesti 20-30-vuotiaiden osuudet. Vastaavasti kouluikäisten ja 50-70-vuotiaiden osuudet ovat pienempiä koko maan ikäjakaumaan verrattuna. Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa kaupungissa nopeimmin.

Tampereen väestöllinen huoltosuhde on koko maan arvoa huomattavasti matalampi. Vuonna 2024 se oli 45,6. Huoltosuhde on sitä korkeampi mitä enemmän lapsia ja eläkeläisiä on sataa työkäistä kohti. Positiivista väestöllistä huoltosuhdetta ylläpitää kuntaan muuttavien nuorten aikuisten merkittävä määrä.

Lähteet: Tilastokeskus, Tampereen väestöennuste, Sotkanet

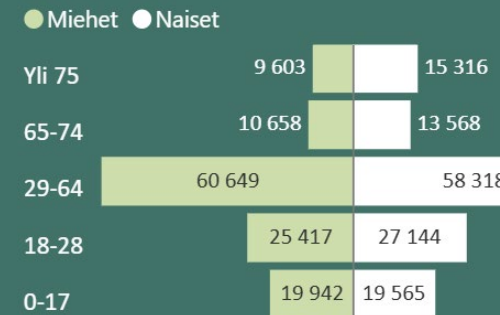
Muita kuin kotimaisia kieliä puhuvia ja ulkomaan kansalaisia on yhä enemmän

Muita kuin kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvien sekä ulkomaan kansalaisten osuus väestöstä on kasvanut Tampereella tasaisesti ja viime vuosien aikana kasvu on ollut aiempaa voimakkaampaa. Pääsääntöisesti osuutta kasvattaa muuttoliike. Muita kuin kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvien kuntalaisten osuus on kansallisesti tarkasteltuna varsin korkea, mutta huomattavasti alhaisempi kuin pääkaupunkiseudulla ja Turussa.

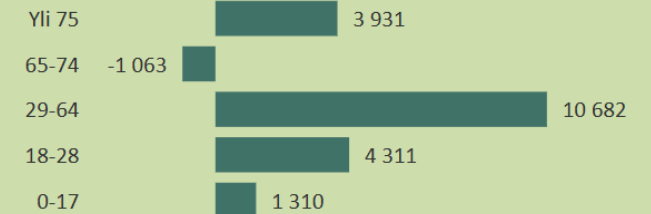
Puhutuimpia vieraita kieliä Tampereella ovat venäjä, arabia, persia/farsi ja englanti. Yleisimpiä ulkomaan kansalaisuuksia ovat Venäjä, Afganistan, Intia ja Viro.

Tampere houkuttelee yhä enemmän myös kansainvälisiä opiskelijoita ja ulkomaisten opiskelijoiden määrä on kaupungissa kasvanut merkittävästi (noin 5 800 vuonna 2023).

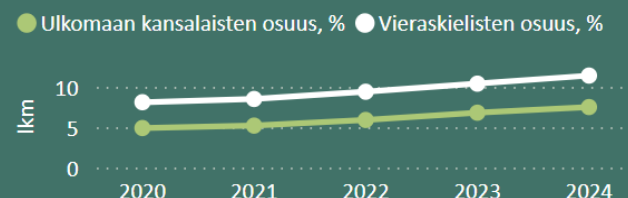
Väestöpyramidi 2024

Väestön muutos 2020-2024

Vieraskieliset ja ulkomaan kansalaiset, %

Hyvinvointi asuinalueilla

Tamperelaiset ovat pääosin tyytyväisiä asuinalueisiinsa, mutta alueiden välillä on hyvinvointieroja

Elinvoimaiset asuinalueet luovat hyvinvointia asukkaille

Tampereella on monia erilaisia asuinalueita, jotka tekevät kaupungista mielenkiintoisen. Hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet, erilaiset asumismuodot, sujuvat liikenneyhteydet sekä viihtyisä ja turvallinen ympäristö luovat elinvoimaisia asuinalueita ja hyvinvointia asukkaille.

Viimeisen vuosikymmenen aikana tamperelaisten yleinen hyvinvointi on kasvanut ja kehityssuunta on lähes kaikilla asuinalueilla hyvä. Asukkaiden tulotaso on parantunut, koulutustaso on noussut ja hyvinvointi on jakautunut melko tasaisesti eri puolille kaupunkia.

Kaupungissa on kuitenkin myös asuinalueita, joilla hyvinvoinnin kehitys on pitkään ollut hitaampaa ja ero muihin asuinalueisiin on kasvanut.

Suhteellisesti enemmän suurituloisia, työllisiä ja korkeakouluttuja asuu kalliimmilla pientalo- ja omistusasuntovaltaisilla alueilla, joissa myös koettu hyvinvointi on korkeampi (2023). Vastaavasti suhteellisesti enemmän pienituloisia, työttömiä ja alhaisen koulutustason omaavia asuu edullisemmilla kerrostalo- ja vuokra-asuntovaltaisilla alueilla, joissa koettu hyvinvointi on matalampi.

Asuinalueiden väliset hyvinvointierot syntyvät, kun toisistaan vahvasti poikkeavat väestöryhmät asettuvat asumaan keskenään eri alueille kaupungissa. Asuntokannan ja asumisen hinnan lisäksi tähän voivat vaikuttaa esimerkiksi asuinalueiden palvelut, asuinympäristön laatu ja alueen maine. Alueellinen eriytyminen on monisyinen ongelma, jolla voi olla vaikutuksia asukkaiden yhteenkuuluvuuteen, turvallisuuteen ja yhdenvertaisiin mahdollisuuksiin.

Lähteet: Tilastokeskus, Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Erilaisten alueiden Tampere -raportti 2023

Valtaosa asukkaista on tyytyväisiä asuinalueeseensa

Asukaskyselyissä suurin osa tamperelaisista vastaajista on yleisesti tyytyväisiä omaan asuinalueeseensa ja haluaa asua niissä pitkään. Valtaosa (72 %) kokee oman asuinalueensa maineen myönteisenä, joskin alueelliset erot ovat suuria (2025). Kaupungin kaakkoisosissa joka toinen pitää oman asuinalueensa mainetta myönteisenä kun taas keskustan alueella näin ajattelee 89 % asukkaista.

Yli 80 % vastaajista kokee asuinalueensa viihtyisäksi ja turvalliseksi (2025). Asuinalueen palveluihin ollaan hieman aiempaa tyytyväisempiä (74 %), mutta kulkuyhteyksiin tyytyväisten määrä on hieman laskenut (72 %).

Selvästi aikaisempaa harvempi kokee voivansa vaikuttaa oman asuinalueensa kehittämiseen (21 % vuonna 2025). Kaupungin kaakkoisosissa koetaan eniten, että oman asuinalueen kehittämiseen voi vaikuttaa ja lännessä vähiten.

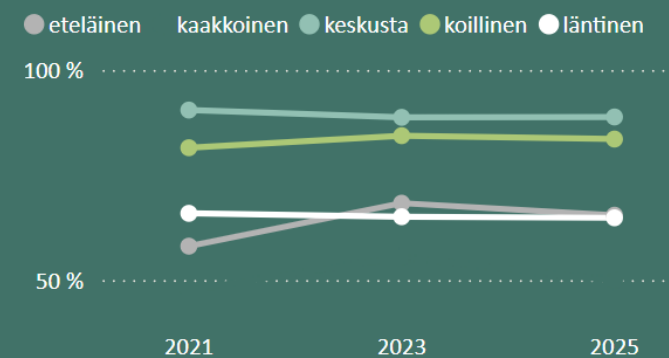
Kaupunginosakehittäminen

Kaupunki kehittää asuinalueita ja huolehtii niiden elinvoimaisuudesta ja yhdenvertaisesta kehityksestä vahvasti tietoon perustuen.

Kaupunginosakehittämisen erityisiä kohdealueita ovat: Hervanta, Multisilta ja Peltolampi, Kaukajärvi ja Annala sekä Tesoman alue. Lisäksi seuraamme tiiviimmin Nekalan, Linnainmaan, Kalkun, Lentävänniemen, Lielahden ja Härmälän alueita.

[Lisätietoja kaupunginosakehittämisestä](#)

Asuinalueen maine myönteinen, % vastaajista

Tamperelaiset voivat keskimäärin hyvin, mutta terveyserot ja mielenterveyden haasteet eivät ole vähentyneet

Kaupunkilaisten terveydentilassa ei ole juuri tapahtunut muutosta

Valtaosa tamperelaisista arvioi terveydentilansa hyväksi (61 % vuonna 2025) ja tilanne on pysynyt lähes ennallaan viime vuodet. Pienituloiset ja vähemmän koulutetut kokevat terveytensä heikommaksi kuin tamperelaiset keskimäärin.

Sairastavuusindeksi kuvaa alueen väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon ja koostuu kymmenestä erillisestä sairausryhmästä. Tamperelaisten sairastavuus on maan keskitasoa (2022).

Kaupunkilaisilla on hieman keskimääräistä vähemmän muun muassa aivoverisuoni- ja sepelvaltimotauteja.

Mielenterveyteen liittyviä haasteita on Tampereella enemmän kuin koko massa keskimäärin (2022). Depressiolääkkeistä korvausta saavien määrä on myös lisääntynyt viime vuosina (2023). Mielenterveyden ongelmat ovat yleisempiä vähemmän koulutetuilla, työntekijäammateissa toimivilla ja pienituloisilla.

16-64-vuotiaista kaupunkilaisista noin 4 % saa työkyvyttömyyseläkettä. Saajien osuudessa ei ole juurikaan tapahtunut muutosta (2023).

Menetettyjen elinvuosien määrä on noussut

Kuolleisuutta tarkastelevassa PYLL-indeksissä huomioidaan se, minkä ikäisenä kuolema on tapahtunut ja lasketaan menetetyt elinvuodet suhteessa 80-vuotiaiseen kuntalaiseen. Tampereella menetettyjen elinvuosien määrä on hieman koko maan keskitasoa alhaisempi, mutta määrä on noussut viime vuosina (2023). Pienituloisilla menetettyjä elinvuosia on selvästi enemmän kuin hyvätuloisilla.

Huoli omasta sekä läheisen päihteiden ja nikotiinituotteiden käytöstä on vähentynyt

Tamperelaisten havainnot alaikäisten eri päihteiden käytöstä ovat edellisiin vuosiin verrattuna vähentyneet muuten paitsi sähkösavukkeiden osalta (2024). Yläkoululaisista ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoista noin 6 % käyttää sähkösavukkeita päivittäin (2023).

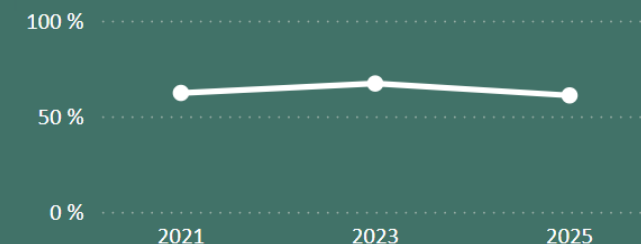
Tampereella alkoholijuomien myynti täysi-ikäistä asukasta kohden on 7,7 litraa/vuosi (100 % alkoholia/l/ täysi-ikäinen). Määrä on hieman laskenut neljän vuoden aikana ja vastaa maan keskitasoa.

Huumausaineita on valtakunnallisesti entistä helpommin saatavilla (2024). Kokaiinin käyttö on kasvanut Tampereella merkittävästi vuosina 2022-2024, mutta nyt käyttö näyttää tasaantuvan (2025). Tampereella Alfa-PVP:n käyttö on keskeisimpiä syitä huume kulttuurin muuttumiselle entistä negatiivisempaan suuntaan.

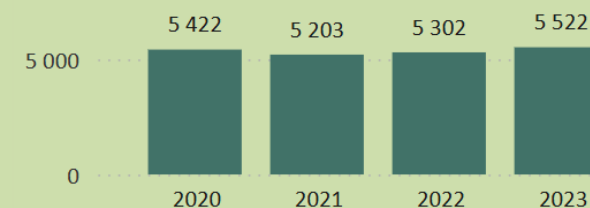
Tietoisuus tukipalveluiden saatavuudesta päihteidenkäytön vähentämiseen ja lopettamiseen on heikentynyt aikaisempaan verrattuna (2024).

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Sotkanet, Päihdetilannekysely 2024, Kouluterveyskysely THL 2023, Huumeilmiöt Pirkanmaalla -raportti 2024, Jätevesitutkimus THL 2025

Terveydentilansa hyväksi arvioivat, % vastaajista

Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikäväliillä 0 - 80 vuotta / 100 000 asukasta

Depressiolääkkeistä korvauksia saaneet 25-64-vuotiaat 2023

12 %

vastaavan ikäisestä väestöstä

Työttömyyseläkettä saavat 16-64-vuotiaista 2023

4,4 %

Toimeentulon haasteet ovat lisääntyneet

Pienituloisten määrä on kasvanut

Kunnan pienituloisuusaste, eli pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuus prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä, on Tampereella edelleen suurempi kuin koko maassa keskimäärin (17,2 % vuonna 2023). Väestön kasvaessa pienituloisten määrä lisääntyy tasaisesti, vaikka osuus väestöstä on pysynyt viime vuosina suurin piirtein ennallaan. Pienituloisissa kotitalouksissa elää hieman alle 45 000 ihmistä. Eniten pienituloisia on 18-24-vuotiaiden ikäryhmässä (45 %).

Toimeentulossa tapahtuneet heikennykset eivät välttämättä heti näy tilastoissa ja tilanne voi muuttua nopeasti. Noin puolet tamperelaisista kokee tällä hetkellä taloudellisen tilanteensa hyväksi (2025). Lähes joka viides (19 %) kertoo, että on joutunut jatkuvasti tai melko usein tinkimään ruoasta, terveydenhoidosta tai harrastuksista rahan puutteen vuoksi. Eniten haasteita on nuorilla, työttömillä ja yhden huoltajan perheillä.

Häätöjen määrät ja Kelan muuttokehotukset ovat kasvaneet

Häätöjä tehtiin noin 270 vuonna 2024. Edelliseen vuoteen verrattuna määrä on noussut 35 %.

Toimeentulotuen asumismenojen myöntämisperusteet kiristyivät huhtikuussa 2024. Maaliskuuhun 2025 mennessä Kela on ohjannut yhteensä noin 3 200 tamperelaista kotitaloutta hakemaan edullisempaa asuntoa. Samanaikaisesti toimeentulotukea saavien määrä on kasvanut.

Lähteet: Tampereen ev.lut. seurakunnan ruokapankkitilasto 2024, Sotkanet, Kela 2025, Asunnottomuuslaskentatiedot Tampere-Pirha 2024, Aktiivipassi Tampereen kaupunki 2024

Asunnottomuus on kasvanut merkittävästi kaikissa ryhmissä

Yksin elävien asunnottomien määrä on kasvanut yli 40 % vuoden 2023 poikkileikkauspäivän arvioon verrattuna (391 henkilöä). Pitkäaikaisasunnottomien määrä on lähes kolminkertaistunut vuoden aikana (92 henkilöä).

Asunnottomien perheiden määrä on pysynyt lukumäärällisesti ennallaan, mutta asunnottomissa perheissä olevien lasten lukumäärä on kasvanut. Naisten osuus asunnottomista on pysynyt ennallaan (22 %).

Avun tarvitsijoiden määrä on kasvanut

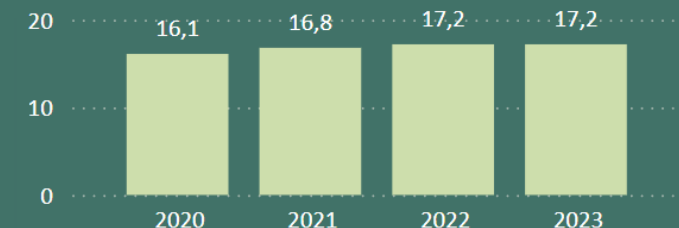
Ruokajakelusta noudetaan lähes 15 000 avustusta kuukaudessa. Asiakkaita oli vuonna 2024 yhteensä noin 182 000. Määrä on noussut vuodesta 2021 yli 70 000:lla. Ilman ruokakassia jäi vuonna 2024 noin 1 500 avun tarvitsijaa.

Lisäksi Tampereen seurakuntien diakonia ja SPR Tampereen osasto jakoivat vuosina 2023-2024 ruoka-apuna Aineellisen avun ESR+ -maksukortteja yhteensä 4 880 kpl.

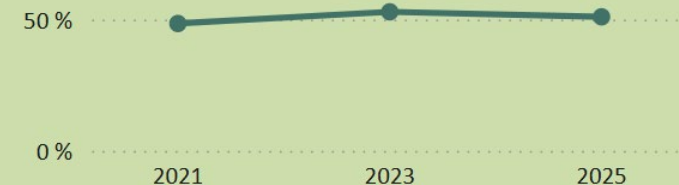
Kansainvälisten opiskelijoiden määrä on kasvanut ruokajonoissa.

Aktiivipasseja myönnetään vaikeassa taloudellisessa tilanteessa oleville ihmiselle lähinnä joukkoliikenteen käyttöä varten. Passeja jaettiin vuonna 2024 noin 2 300 henkilölle.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Taloudellisen tilanteensa hyväksi kokevat, % vastaajista

Asunnottomien lukumäärä ikäryhmittäin 2024

Puistot, metsät ja rannat ovat tamperelaisten lempipaikkoja

Oma lähiluonto on tärkeä hyvinvoinnin lähde

Luonnossa kuten metsässä ja puistoissa oleskelu lisää tutkimusten mukaan ihmisen hyvinvointia. 60 % tamperelaisista käy viheralueilla ainakin kerran viikossa (2023). Viheralueiden määrä asukasta kohti kuitenkin vähenee hieman koko ajan kaupungin väestön kasvaessa ja rakentamisen lisääntyessä (2024).

Tamperelaisten lempipaikoista 32 % on viheralueita, 23 % vesistöjä ja 20 % ulkoilu-, urheilu- ja leikkipaikkoja (2023). Lempipaikat lisäävät myönteisiä tunteita ja ajatuksia, auttavat palautumaan arjen vaatimuksista ja vähentävät stressiä.

Valtaosalle (89 %) tamperelaisista lähiluonnon vaaliminen on tärkeää (2023). 70 % on huolissaan luonnon tilasta ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisestä.

Ympäristön tila on melko hyvä

Kaupungin vesistöjen veden laatu on pääosin hyvää ja ilmanlaatu on parantunut merkittävästi vuosien varrella. Nykyään ilmanlaatua heikentävät lähinnä katupölykauteen liittyvät hetkelliset ylitykset hengitettävien pienhiukkasten määrässä.

Merkittävää ympäristöhaittaa aiheuttaa kaupungissa edelleen tie- ja raideliikenteen melu. Liikennemelulle altistuu Tampereella joka kolmas asukas (2022). Melu aiheuttaa erilaisia terveyshaittoja, kuten esimerkiksi unen häiriintymistä ja tiedostamattomia stressireaktioita.

Tiiviisti rakennetussa kaupungissa lämpötila voi joillakin alueilla nousta ajoittain haitallisen korkeaksi. Lämpösaarekeilmiön alueella asuu yhteensä 18 600 kuntalaista (2024). Määrä on noussut 15 % vuodesta 2021.

Kestävät liikkumistottumukset lisääntyvät

Tampereella tehdyistä matkoista 39 % tehdään henkilöautolla kuljettajana tai matkustajana (2023). Joka kolmas kulkee jalan ja 17 % joukkoliikenteellä. Pyörällä liikkuu lähes joka kymmenes kuntalainen. Aikaisempaan verrattuna henkilöauton kulkutapaosuus on pienentynyt ja joukkoliikenteen käyttö sekä jalkaisin kulkeminen on lisääntynyt.

76 % tamperelaisista kulkee päivittäisiä lyhyitä matkoja pyörällä tai kävellen (2025). Liikkuminen kävellen tai pyörällä vaikuttaa positiivisesti elämänlaatuun ja terveydentilaan.

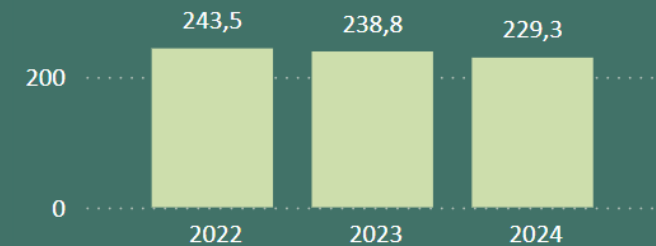
Lähteet: Tampereelaisten hyvinvointikysely, Hiilineutraaleja tekoja -selvitys 2023, Tampereen ympäristöraportit 2023, Ympäristön tila Tampereella -raportti, Tampereen kaupungin meluselvitys, Tampereen kantakaupungin lämpösaarekeilmiö -raportti 2022, Henkilöliikennetutkimus 2024

Luonnosta huolehditaan

Tampereella on paljon viheralueita ja niiden säilyttämiseen panostetaan. Kaupunkisuunnittelulla pyritään turvamaan äänimaailmaltaan miellyttävien viheralueiden saavutettavuus ja saatavuus kaupunkilaisille.

Kantakaupungin yleiskaavassa on tunnistettu niin sanottuja kaupunkihiljaisia virkistys- ja luonnonsuojelualueita. Yleiskaavan keskuspuistoverkoston ja luonnonsuojelualueiden muodostamasta viherrakenteesta lähes 50 prosenttia on kaupunkihiljaista aluetta.

Viheralueita (m²) asukasta kohti

Liikennemelulle
altistuvien asukkaiden
määrä 2022

73 870

Lämpösaarekeilmiön
alueella asuvien
määrä 2024

18 600

0-17-VUOTIAAT johdanto

0-17-vuotiaat

0-17-v. terveys ja
elintavat0-17-v. perhe ja
vapaa-aika0-17-v. koulunkäynti
ja osallisuus

0-17-v. turvallisuus

2024

39 507

Ikäryhmän lkm

2024

15 %

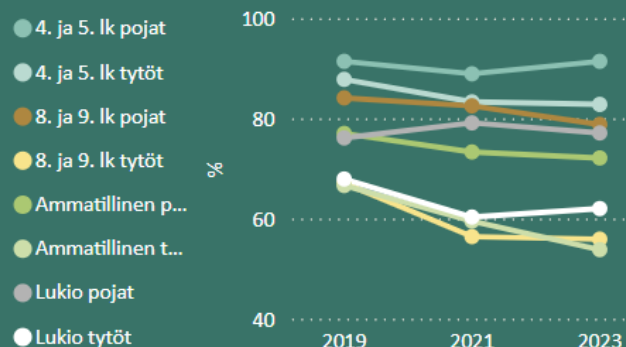
osuus väestöstä

Muutos lkm

391

ed. vuoteen

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % vastaajista

Suurin osa lapsista ja nuorista voi hyvin

Lasten ja nuorten sosiaaliset verkostot ja harrastaminen vaikuttavat merkittävästi hyvinvointiin

Vaikka suurin osa tamperelaisista lapsista ja nuorista voi hyvin, hyvinvoinnin kokemukset vaihtelevat eri taustamuuttujien, kuten iän, sukupuolen, äidinkielen ja kulttuuritaustan, mukaan.

Lapset ja nuoret ovat korostaneet itse hyvinvointia tukevia asioina erityisesti perhettä, ystäviä ja harrastuksia. Myös ympäristöllä, kuten kodin lähellä olevilla toiminnoilla ja palveluilla sekä luontoympäristöllä, on heidän mielestään suuri merkitys hyvinvoinnille.

Tamperelaisten lasten ja nuorten kokemukset omasta terveydestään ovat nyt hieman parantuneet, vaikka pidemmällä aikavälillä kokemukset ovat heikentyneet. Liikkuminen vähenee iän myötä, eivätkä kaikki liiku suositusten mukaisesti. Pojat ovat tyttöjä aktiivisempia liikkujia. Aiempaa useammin nuoret jättävät koululounaan syömättä. Nuorten päihteiden käyttö on vähentynyt, mutta uusien nikotiinituotteiden käyttö on yleistynyt.

Suurin osa lapsista ja nuorista kokee olonsa hyväksi koulussa. Yksinäisyyden kokeminen on kuitenkin yleistä ja kokemukset lisääntyvät iän myötä. Nuorten osallisuuden kokemukset ovat heikentyneet aiempaan verrattuna, mutta suurin osa lapsista ja nuorista kokee edelleen kuuluvansa luokka- tai kouluyhteisöön.

Nuoret kokevat Tampereen turvallisemmaksi kuin aikuiset. Turvallisuuden tunnetta haastaa kuitenkin monien kokema syrjintä, seksuaalinen ehdottelu, häirintä ja väkivalta. Nuorten tekemien rikosten määrässä ei ole tapahtunut suurta muutosta. Suurimman osan rikoksista tekee pieni nuorten joukko.

Tämä 0-17-vuotiaita koskeva hyvinvointikertomuksen osio vastaa osaltaan lain veloitteeseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta, joka kunnan on laadittava. Alle 18-vuotiaiden hyvinvoinnin edistämiseen ja varmistamiseen velvoittaa myös YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

Lähteet: Kouluterveyskysely 2023 THL, Tilastokeskus

Mikä haastaa hyvinvointia?

Hyvinvointia haastavat esimerkiksi hyvinvointierojen kasvu, ylisukupolvisuus sekä sosiaaliturvan ja asumisen tukien leikkaukset.

Tampereella asuu myös paljon muualta muuttaneita perheitä, joilla omat lähiverkostot voivat olla heikot. Monissa perheissä hyvinvointia haastaa myös heikentynyt taloudellinen tilanne.

Lasten ja nuorten ajatuksia

"Hyvinvointi tarkoittaa sitä, että kaikki on hyvin ja voit hyvin. Puhdasta vettä ja ruokaa."

"On terve, terve mieli, kotona on kaikki hyvin ja on turvallista."

"Hyvinvointi tarkoittaa henkistä ja fyysistä hyvinvointia."

"Terveys – se että voi hyvin eikä ole sairas."

Tampereen lasten alueelliset parlamentit 2025

0-17-VUOTIAAT

terveys ja elintavat

0-17-vuotiaat

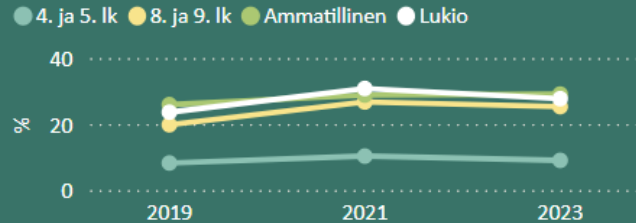
0-17-v. terveys ja elintavat

0-17-v. perhe ja vapaa-aika

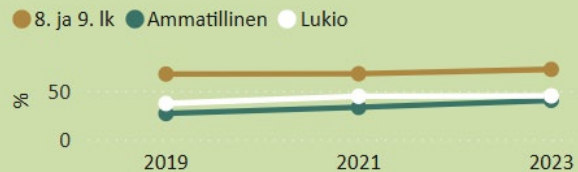
0-17-v. koulunkäynti ja osallisuus

0-17-v. turvallisuus

Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % vastaajista

Raittius, % vastaajista

Terveydessä ja elintavoissa on eroja sukupuolten välillä

Mielenterveyden haasteet ovat edelleen yleisiä

Lasten ja nuorten kokemukset omasta terveydestään ovat hieman parantuneet viimeisten vuosien aikana, vaikka pidemmällä aikavälillä kokemukset ovat heikentyneet (2023).

Myös ahdistuneisuuteen ja mielialaan liittyvät ongelmat ovat hieman vähentyneet, vaikka niitä on jopa joka viidennellä lapsella ja nuorella (2023). Kaikilla eri kouluasteilla olevilla tytöillä on ahdistuneisuutta ja mielialaan liittyviä ongelmia huomattavasti enemmän kuin pojilla.

Positiivisen mielenterveyden kokemukset ovat vähentyneet yläkouluikäisillä. Vuonna 2021 vahvaa positiivista mielenterveyttä koki 29 % yläkouluikäisistä 8.–9.-luokkalaisista, kun vuonna 2023 vastaava luku oli 25 %.

Ylipainoisten 2–16-vuotiaiden lasten ja nuorten osuus on hieman laskenut 2020-luvulla (2023). Pojat ovat tyttöjä useammin ylipainoisia.

Liikkuminen vähenee iän myötä ja pojat ovat aktiivisempia liikkuja

Tutkimusten mukaan osa lapsista ja nuorista ei liiku riittävästi. Vauhdikkaasti vähintään tunnin päivässä liikkuu esiopetusikäisistä 74 %, alakoululaisista 43 %, yläkouluikäisistä 28 % ja toisen asteen opiskelijoista noin 18 %. Noin kolmasosa nuorista harrastaa hengästyttävää liikuntaa vain korkeintaan tunnin viikossa.

Viidesluokkalaisten fyysinen toimintakyky on hieman parantunut vuodesta 2021. Fyysinen toimintakyky on kuitenkin 31 prosentilla 8.-luokkalaisista pojista ja 39 prosentilla tytöistä mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia häiritsevällä tasolla (2024).

Lähteet: Kouluterveyskysely 2023 THL, FinLapset 2024 THL, LIITU-tutkimus 2023 UKK-instituutti, MOVE!-tutkimus 2024 OPH

Nuoret jättävät koululounaan väliin aiempaa useammin

Ammatillisessa koulutuksessa lähes puolet opiskelijoista jättää syömättä koululounaan, yläkouluikäisistä noin 40 % ja lukiolaisista lähes joka kolmas (2023).

Tytöt eivät syö aamupalaa ja koululounasta yhtä usein kuin pojat (2023). Yläkouluikäisten ja toisen asteen opiskelijoiden mielestä koululounaan laatu ja maku eivät ole yhtä hyvät kuin aiemmin.

Yleisesti päihteiden käyttö on vähentynyt, uusien nikotiinituotteiden käyttö yleistyy

Humalahakuinen juominen ja tupakointi ovat reilun kymmenen vuoden aikana vähentyneet, mutta muiden nikotiinituotteiden kuten sähkösavukkeiden ja nikotiinipussien käyttö on viime vuosina yleistynyt (2023). Kannabiskokeiluissa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta.

Lasten ja nuorten ajatuksia

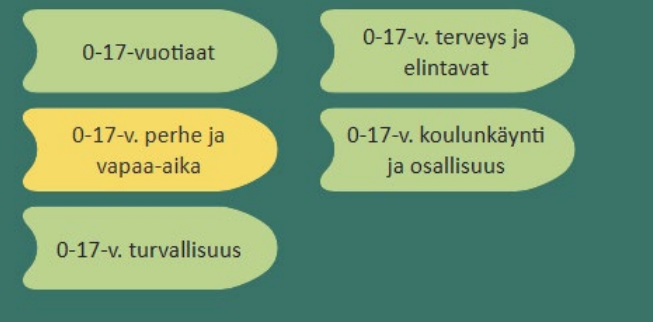
"Enemmän matalan kynnyksen hoitoa mielenterveyteen."

"Liikkumattomuutta pitää suitsia painottamalla liikunnan merkitystä tutkimusten ja opetuksen kautta. Luomalla mahdollisuuksia liikunnallisen arjelle huolehtimalla kaikkien harrastusmahdollisuuksista."

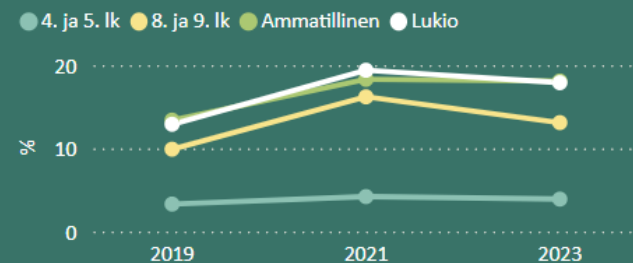
"Päihteitä ei saisi myydä kelle tahansa, eikä niitä saisi myydä varsinkaan koulussa, sillä ne aiheuttaa enemmän sairauksia ja muita hyvinvointiin liittyviä asioita nuorille ja aikuisille."

Tampereen Vaikuta!-päivät 2024, Tampereen lasten alueelliset parlamentit, Tampereen nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti 2025

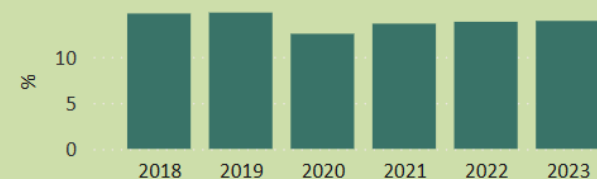
0-17-VUOTIAAT perhe ja vapaa-aika

Tuntee itsensä yksinäiseksi, % vastaajista

Lasten pienituloisuusaste

Perheiden toimeentulo vaikuttaa lasten ja nuorten arkeen

Pienituloisuus on osa monen lapsen ja nuoren arkea

Tamperelaisista lapsista noin 14 % asuu pienituloisissa kotitalouksissa (2023). Se on hieman enemmän kuin Suomessa keskimäärin. Lapsiperheistä 12 % saa toimeentulotukea. Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden osuus lapsiperheistä on noin 4 %.

Yläkoululaisista ja lukiolaisista noin joka neljäs ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoista noin 40 % on kokenut perheen taloudellisen tilanteen kohtalaiseksi tai sitä huonommaksi (2023). Tytöt kokevat perheen taloudellisen tilanteen heikkona poikia useammin kaikilla kouluasteilla.

Lasten ja nuorten perhesuhteet

Noin 40-60 %:lla lapsista ja nuorista on hyvä keskusteluyhteys vanhempiensa kanssa (2023). Prosenttiosuus laskee iän myötä. Pojilla on tyttöjä useammin hyvä keskusteluyhteys vanhempiensa kanssa. Yläkoululaisista ja toisen asteen opiskelijoista 6-8 %:lla keskusteluyhteys vanhempien kanssa on huono.

Itsenäisesti asuvia alaikäisiä nuoria on Tampereella merkittävä määrä, yhteensä noin 2 300 (2023).

Yksinäisyyden kokemukset yleistyvät iän myötä

3-30 % eri ikäisistä lapsista ja nuorista kokee itsensä yksinäiseksi (2023). Osuus kasvaa iän myötä, ja tytöillä kokemukset ovat selvästi yleisempiä kuin pojilla. Alakoulussa lähes kaikilla on vähintään yksi hyvä kaveri, mutta yläkoulun ja toisen asteen koulutuksen oppilaista joka kymmenennellä ei ole yhtään läheistä ystävää. Pojat ovat useammin ilman läheistä ystävää kuin tytöt.

Lähteet: Sotkanet, Kouluterveyskysely 2023 THL, Tamperelaiset lapsiperheet - analyysi 2023 Tampereen kaupunki

Suurin osa lapsista ja nuorista harrastaa jotakin säännöllisesti

Harrastaminen voi olla ohjattuun toimintaan osallistumista, mutta myös omaehtoista toimintaa, esimerkiksi lukemista, käsitöiden tekemistä, pelaamista, rakentelua tai liikuntaa. Alakouluikäisistä lähes yhdeksän kymmenestä ja nuorista lähes kaikki harrastavat jotakin vähintään kerran viikossa (2023).

Perheiden taloudellinen tilanne voi vaikeuttaa harrastuksiin osallistumista. Noin joka neljäs nuori kokee kiinnostavat harrastukset liian kalliiksi (2023).

Lasten ja nuorten ajatuksia

"Tärkeimpiä hyvinvointia edistäviä asioita lienevät toimeentulon varmistaminen ja tulevaisuudenuskon valaminen."

"Autetaan niitä, joilla on vaikeuksia tai erilaisuuksia saamaan kavereita. Vaikka jollain erilaisilla kerhoilla, joissa sellaiset ihmiset löytäisivät samankaltaisia kavereita ja viettää aikaa yhdessä."

"Pitäisi olla enemmän avustajia, jotka tarkkailevat esim. Koulun oppilaita ja näin saisi selville ihmisten kaverisuhteita millä voisi ehkäistä kiusaamista."

"Tampereella on hyvin ilmaisia harrastuksia."

Vaikuta!-päivät 2024, Tampereen lasten alueelliset parlamentit, Tampereen nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti 2025

0-17-VUOTIAAT koulunkäynti ja osallisuus

0-17-vuotiaat

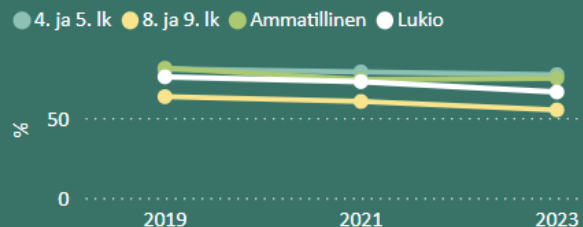
0-17-v. terveys ja elintavat

0-17-v. perhe ja vapaa-aika

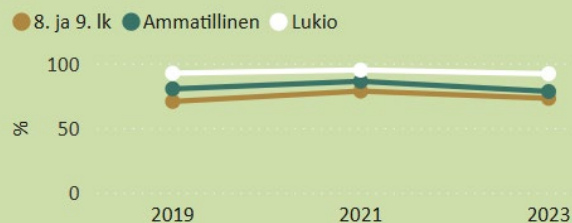
0-17-v. koulunkäynti ja osallisuus

0-17-v. turvallisuus

Pitää koulunkäynnistä, % vastaajista

Luokassa tai ryhmässä hyvä työrauha, % vastaajista

Kokemukset koulusta ja osallisuudesta ovat muuttuneet

Suurin osa lapsista ja nuorista kokee olonsa hyväksi koulussa

Tampereen koulujen oppilaista 89 % kokee olonsa hyväksi koulussa ja 79 %:lla on koulussa joku aikuinen, jolle voi puhua omista asioistaan (2024). Koulunkäynnistä pitäminen on laskenut viime vuosina kaikilla muilla kouluasteilla paitsi ammatillisessa koulutuksessa (2023). Yläkoulussa ulkomaalaistaustaiset oppilaat pitävät enemmän koulunkäynnistä kuin suomalaistaustaiset, mutta lukiossa tilanne on päinvastainen.

Suurimman osan mielestä kouluissa ja oppilaitoksissa on hyvä työrauha (2023). Toisen asteen koulutuksessa työrauha on parempi kuin yläkoulussa.

Koulujen oppilaista 92 % tietää, mitä tunneilla on tarkoitus oppia ja 90 % tietää miten voi vaikuttaa omaan oppimiseensa. Osuudet ovat hieman nousseet viime vuosina. Oppilaista 78 % on kokenut saavansa riittävästi palautetta oppimisestaan ja edistymisestään oppimisesta.

Koulu-uupumus on yhä yleistä

Koulu-uupumus on kuitenkin melko yleistä, vaikka vuonna 2023 sitä koki hieman pienempi osuus yläkoululaisista ja toisen asteen opiskelijoista kuin aiemmin. Tytöt uupuvat koulussa selvästi useammin kuin pojat kaikilla kouluasteilla.

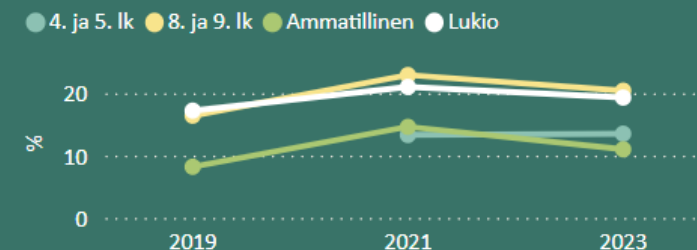
Osallisuuden kokemukset ovat heikentyneet

Nuorten osallisuuden kokemukset ovat useiden eri indikaattoreiden perusteella heikentyneet aiempaan verrattuna (2023). Suurin osa lapsista ja nuorista kokee edelleen osallisuutta, mutta noin joka kymmenennellä nuorella osallisuuden kokemus on erittäin heikko. Alakoululaisia lukuun ottamatta noin joka kymmenes nuori ei koe olevansa tärkeä osa koulu- tai luokkayhteisöä.

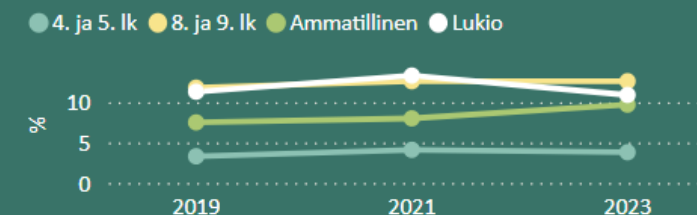
Koululaisista valtaosa (84 %) kertoo voivansa ilmaista omia mielipiteitään koulussa (2024).

Lähteet: Perusopetuksen oma kysely 2024 Tampereen kaupunki,
Kouluterveyskysely 2023 THL

Koulu-uupumus, % vastaajista

Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % vastaajista

Lasten ja nuorten ajatuksia

"Pitäisi auttaa oppilaita koulussa enemmän & tukea heitä. Koulussa pitäisi olla enemmän avustavia opettajia/ohjaajia. Oppimisvaikeuksia kokeneiden vanhemmille voisi antaa ohjeita."

"Demokratiakasvatuksen lisääminen, osallisuuden levittäminen myös aktiivisten henkilöiden lisäksi muihin."

Tampereen nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti 2025

0-17-VUOTIAAT turvallisuus

0-17-vuotiaat

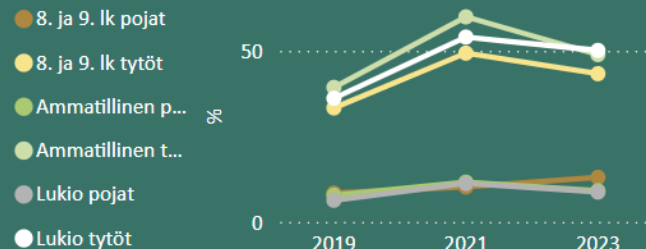
0-17-v. terveys ja elintavat

0-17-v. perhe ja vapaa-aika

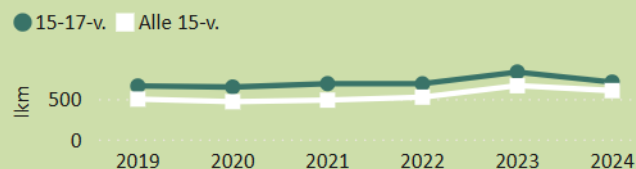
0-17-v. koulunkäynti ja osallisuus

0-17-v. turvallisuus

Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, % vastaajista

Alle 18-vuotiaiden rikoslakirikokset

Väkivallan kokemukset ovat hieman vähentyneet

TAMPERE.
FINLAND

Turvallisuuden tunne on monilla nuorilla hyvä

15-18-vuotiaat nuoret kokevat kaupungin turvallisemmaksi kuin heitä vanhemmat ihmiset (2024). Väkivallan eri muodot, muun muassa fyysinen ja psyykkinen väkivalta, kiusaaminen, seksuaalinen häirintä, uhkaavat kuitenkin monen lapsen ja nuoren hyvinvointia (2023).

Fyysisen uhan kokemukset ovat alakoululaisilla ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoilla vähentyneet, mutta lisääntyneet yläkoulussa ja lukiossa (2023). Perusopetuksen oppilaista noin 95 %:n mielestä koulussa on turvallista, vaikka noin puolet on nähnyt siellä väkivaltatilanteita (2024). Monet eivät kerro väkivaltatilanteista aikuisille.

Syrjinnän kokeminen koulussa ja vapaa-ajalla on lisääntynyt hieman yläkoulussa (31 %), mutta vähentynyt toisella asteella (21-23 % vuonna 2023). Kaikilla kouluasteilla syrjinnän kokemukset ovat tytöillä yleisempiä kuin pojilla. Muutamassa Tampereen koulussa suomea toisena kielenä opiskelevista yli 50 % vastanneista on kertonut koulussaan olleen rasismia (2024).

Tytöt kokevat enemmän seksuaalista ehdottelua, häirintää ja väkivaltaa kuin pojat

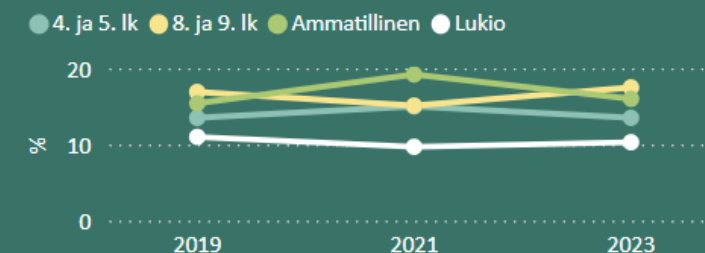
Noin joka kymmenes nuori on kokenut seksuaaliväkivaltaa, kuten esimerkiksi vaatteiden riisumiseen tai seksiin painostamista (2023). Tytöt kokevat häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua huomattavasti useammin kuin pojat. Puhelimen tai internetin kautta sekä kouluissa että julkisissa tiloissa tapahtuva seksuaalinen häirintä on vähentynyt kaikilla kouluasteilla.

Nuorten tekemien rikosten määrässä ei suurta muutosta

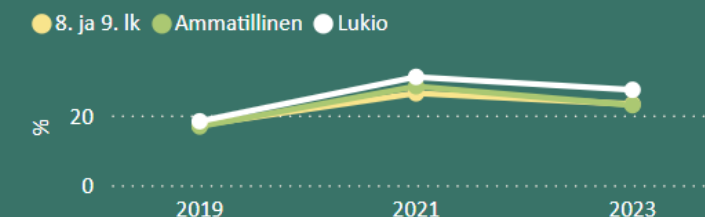
Alle 15-vuotiaiden tekemät rikokset ovat useimmiten omaisuusrikoksia tai henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia (2024). 15–17-vuotiaiden tekemistä rikoksista yleisimpiä ovat omaisuus- ja liikenne rikokset. Pieni joukko nuoria tekee suurimman osan kaikista nuorten tekemistä rikoksista.

Lähteet: Tampereen kaupungin turvallisuuskysely 2024, Perusopetuksen oma kysely 2024 ja Suomi toisena kielenä -oppilaiden kysely 2024 Tampereen kaupunki, Kouluterveyskysely 2023 THL, Poliisin tilastot

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % vastaajista

Kokenut seksuaalista häirintää puhelimesta tai internetissä vuoden aikana, % vastaajista

Lasten ja nuorten ajatuksia

"Mielestäni meidän täytyisi opettaa nuorille enemmän rikollisuuden seurauksia koulussa."

"Nuorten rikollisuus on nousussa. Sitä pitää päästä kitkemään asianmukaisella tavalla että kaupungin turvallisuus paranee. Ongelmanuorista tulee ongelmallisia aikuisia aikanaan."

Tampereen nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti 2025

18-28-VUOTIAAT

johdanto

18-28-vuotiaat

18-28-v. terveys ja elintavat

18-28-v. arjen sujuvuus

18-28-v. turvallisuus

18-28-v. osallisuus

2024

52 561

Ikäryhmän lkm

2024

20 %

osuus väestöstä

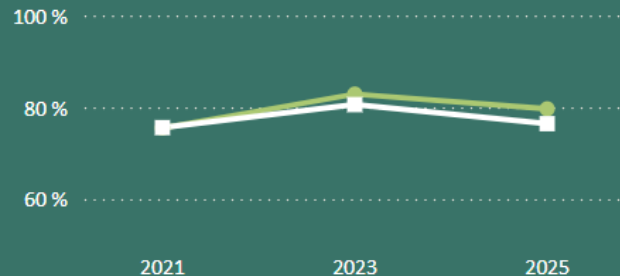
Muutos lkm

1 043

ed. vuoteen

Elämänlaatunsa hyväksi kokevat, % vastaajista

18-28-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Mielenterveyden haasteet ja yksinäisyys ovat edelleen yleisiä nuorilla aikuisilla

Nuoret aikuiset ovat pääosin tyytyväisiä elämäänsä

Valtaosa tamperelaisista nuorista aikuisista on tyytyväisiä elämäänsä. Miehet ja muuta kuin kotimaista kieltä äidinkielenään puhuvat ovat keskimääräistä hiukan tyytyväisempiä elämäänsä. Tyytymättömyys elämään eri hyvinvoinnin osa-alueilla korostuu naisilla ja sukupuolivähemmistöillä. Koetusta elämäntyytyväisyydestä huolimatta vain joka kolmas nuori kokee itsensä onnelliseksi, ja onnellisten nuorten aikuisten osuus on pienempi kuin muissa ikäryhmissä.

Nuorten aikuisten mielenterveyden haasteet ja psyykkinen kuormittuneisuus ovat koronan jälkeen hiukan vähentyneet. Ahdistuneisuutta ja masennusta esiintyy silti noin viidesosalla sekä merkittävää psyykkistä kuormittuneisuutta noin neljäsosalla nuorista aikuisista. Vastaavasti yksinäisyyden vähentymisestä huolimatta edelleen noin viidesosa nuorista aikuisista kokee itsensä yksinäiseksi. Mielenterveyden haasteet korostuvatkin nuorilla aikuisilla sekä yksinäisyyden syynä että seurauksena.

Lähes jokainen nuori aikuinen harrastaa jotakin viikoittain. Suurin osa nuorista aikuisista kokee myös kuuluvansa itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön. Samanaikaisesti kuitenkin kokonaan ryhmien ja yhteisöjen ulkopuolelle jäävien nuorten määrä on kasvussa. Erittäin heikko osallisuuden kokemus on vajaalla viidesosalla nuorista aikuisista.

Yhä useampi nuorista aikuisista liikkuu terveysliikuntasuositusten mukaisesti. Nuorten aikuisten päivittäinen päihteiden käyttö on hiukan lisääntynyt. Toisaalta samanaikaisesti myös kokonaan päihteettömien nuorten määrä on kasvussa.

Lähteet: Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus THL 2024, Kouluterveyskysely 2023 THL, Tamperelaisien hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Tilastokeskus

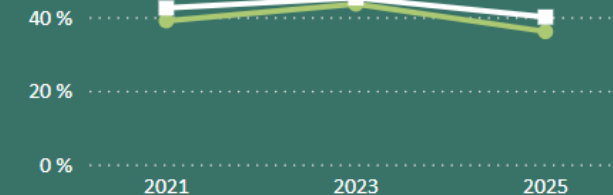
Mikä haastaa hyvinvointia?

Nuorten aikuisten haasteissa kyse on harvoin yksittäisestä asiasta, sillä nuoret kokevat yhteiskunnassa monenlaisia kerrostuvia paineita. Yhteiskunnan ja maailman tulevaisuuteen liittyvien asioiden ohella keskiössä ovat henkilökohtaiseen elämään - muun muassa opiskeluun, perheellistymiseen, työelämään ja toimeentuloon - liittyvät paineet.

Nuorten huoli tulevaisuudesta näkyy tulevaisuuskon laskuna. Nuorten optimismi on laskenut merkittävästi ja samaan aikaan entistä harvempi uskoo menestymisen olevan omasta itsestä kiinni.

Itsensä onnelliseksi kokevat, % vastaajista

18-28-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

18-28-VUOTIAAT

terveys ja elintavat

18-28-vuotiaiden
hyvinvointi

18-28-v. terveys ja
elintavat

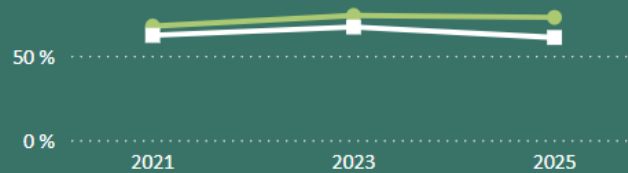
18-28-v. arjen
sujuvuus

18-28-v. turvallisuus

18-28-v. osallisuus

Terveydentilansa hyväksi arvioivat, % vastaajista

● 18-28-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Ei harrasta yhtään
hengästyttävää liikuntaa
2025
10 %
vastaajista

Raittiit
2025
20 %
vastaajista

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikysely 2025,
TerveysStartti YTHS 2025, Korkeakouluopiskelijoiden
terveys- ja hyvinvointitutkimus 2024 THL,
Kouluterveyskysely 2023 THL

Nuorten aikuisten terveys ja elintavat ovat eriytyneet

Mielenterveyden haasteet ovat edelleen yleisiä

18-28-vuotiaista nuorista aikuisista terveydentilansa hyväksi kokee 73 % (2025). Terveydentilaansa hyvänä pitävien osuus on pysynyt suunnilleen samansuuruisena viime vuodet.

Positiivista mielenterveyttä kokee joka neljäs toisen asteen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2023). Korkeakoulussa opiskelevista nuorista aikuisista mielen hyvinvointinsa hyväksi kokee 37 % vastaajista (2025).

Mielenterveyden haasteet ovat koronan jälkeen toisen asteen opiskelijoilla hiukan vähentyneet (2023). Ahdistuneisuutta ja masennusta esiintyy kuitenkin edelleen reilulla viidesosalla toisen asteen opiskelijoista (2023) ja valtakunnallisesti vajaalla viidesosalla korkeakouluopiskelijoista (2024). Sosiaalista ahdistuneisuutta kokee yli kolmasosa nuorista aikuisista (2024).

Nuorten aikuisten ikäryhmässä mielen hyvinvoinnin haasteet ovat huomattavasti yleisempiä naisilla kuin miehillä. Valtakunnallisesti tarkasteltuna korkeakoulussa opiskelevista naisista lähes joka neljännellä (23 %) ja miehistä joka kymmenennellä on viimeisen 12 kuukauden aikana todettu ahdistuneisuushäiriö (2024). Merkittävää psyykkistä kuormittuneisuutta kokee naisista joka kolmas (32 %) ja miehistä joka viides (24 %).

Liikunnan määrä on polarisoitunut

Nuorista aikuisista 59 % harrastaa hengästyttävää liikuntaa yli tunnin viikossa ja osuus on kasvanut viime vuosina (2025). Joka kymmenes vastaajista kuitenkin kertoo, että ei liiku hengästyttävästi lainkaan viikon aikana.

Valtakunnallisesti tarkasteltuna yli puolet korkeakouluopiskelijoista (55 %) saavutti vuonna 2024 terveysliikuntasuosituksen. Kolmannes korkeakouluopiskelijoista istuu arkipäivisin kuitenkin vähintään 12 tuntia.

Sosiaalisen median ja internetin riippuvuus on lisääntynyt

Opiskeluissa, töissä ja kotona kertyvä ruutuaika on viidesosalla nuorista aikuisista 8 tuntia tai enemmän (2025). Valtakunnallisesti joka toisella (51 %) korkeakouluopiskelijoista esiintyy ongelmallista internetin käyttöä ja ongelmakäyttö lisääntynyt viime vuosina etenkin naisilla (2024). Reilu kolmannes korkeakouluopiskelijoista kokee sosiaalisen median käytöstä aiheutuvan itselleen ongelmia.

Päihteiden käyttö on monipuolistunut

18-28-vuotiaista aikuisista 4 % käyttää alkoholia lähes päivittäin (2025). Alkoholin ongelmakäyttöä esiintyy valtakunnallisesti noin kolmasosalla korkeakouluopiskelijoista (2024). Toisaalta joka viides nuori aikuinen kertoo olevansa raitis (2025).

Päivittäin tupakoivia on 6 % (2025) ja nikotiinipusseja käyttää noin joka viides (22 %). Valtakunnallisesti tarkasteluna päivittäin tupakka- ja nikotiinituotteita käyttävien korkeakouluopiskelijoiden osuus on viime vuosina hiukan kasvanut (2024).

18-28-vuotiaista nuorista aikuisista joka kymmenes käyttää kannabista tai muita huumeita, mikä vastaa valtakunnallista tilannetta (2025). Toisaalta myös päihteettömien nuorten aikuisten määrä on kasvussa ja heidän osuutensa on tällä hetkellä valtakunnallisesti 15 % (2024).

Asiantuntijoiden havaintoja

- Sosiaalisen median lisääntynyt rooli arjessa voi vaikuttaa siihen, miten nuoret kokevat sosiaaliset tilanteet tosielämässä. Tämä näkyy esimerkiksi sosiaalisten tilanteiden välttelynä.
- Liikunnan määrä on polarisoitunut: osa nuorista aikuisista liikkuu erittäin aktiivisesti, mutta osalla liikunta jää selvästi suosituksia vähäisemmäksi.

18-28-VUOTIAAT

arjen sujuvuus

18-28-vuotiaiden
hyvinvointi

18-28-v. terveys ja
elintavat

18-28-v. arjen
sujuvuus

18-28-v. turvallisuus

18-28-v. osallisuus

Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden lukumäärä
kuukausittain

Joutunut tinkimään
ruoasta, terveydenhoidosta
tai harrastuksista rahan
puutteen vuoksi 2025

25 %

vastaajista

Yksinelävät alle 29-v.
asunnottomat 2024

145

asukasta

18-29-v. NEET-nuorten
osuus vuonna 2022

118

asukasta

Toimeentulo huolettaa ja työelämän epävarmuus on lisääntynyt

TAMPERE.
FINLAND

Toimeentulon huoli koskettaa merkittävää osaa nuorista

Nuorten aikuisten toimeentulon vaikeudet ovat lisääntyneet. 18-28-vuotiaista nuorista aikuisista joka neljäs kertoo joutuneensa jatkuvasti tai melko usein tinkimään ruuasta, terveydestä tai harrastuksista rahan puutteen vuoksi (2025). 20-29-vuotiaista yli kolmasosa (37 %) on erittäin huolestuneita omasta toimeentulostaan ja taloudellisesta turvallisuudestaan (2024). Huoli on korkeampaa nuorissa kuin vanhemmissa ikäryhmissä.

Valtakunnallisesti korkeakouluopiskelijoista lähes joka viides (19 %) kokee toimeentulonsa erittäin niukaksi tai epävarmaksi (2024). Tampereella taloudelliseen tilanteeseensa tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä on myös noin 20 % vastaajista (2025).

Yksin asuvien nuorten määrä kasvaa

Suurin osa (72 %) alle 29-vuotiaiden asuntokunnista on yhden hengen talouksia (2023). 18-28-vuotiaista valtaosa (85 %) on tyytyväisiä asumisolosuhteisiinsa (2025). Samanaikaisesti kuitenkin noin 40 % asunnottomista on alle 29-vuotiaita (2024). Nuorten aikuisten asunnottomuusjaksot ovat yleensä lyhyitä ja ne linkittyvät pienituloisuuteen, päihteiden ongelmakäyttöön ja velkaantumiseen.

Nuoret harrastavat säännöllisesti

Lähes kaikki nuoret aikuiset (91 %) harrastavat edelleen jotain vähintään kerran viikossa (2025). Valtakunnallisesti nuorten tyytyväisyys vapaa-aikaan on kuitenkin ollut lievässä laskussa (2024). Vapaaehtoistyön tekeminen on yleistynyt viime vuosina ja yhä useampi nuori (14 %) työskentelee vapaaehtoisena säännöllisesti (2025).

Opiskelemaan ja työelämän siirtyminen on yhä epävarmempaa

Vastavalmistuneista ylioppilaista valtakunnallisesti yli kaksi kolmasosaa pitää tai joutuu pitämään väli vuoden (2023). Tampereella koulutuksen ulkopuolelle jää 17-24-vuotiaista 6 % ja osuus on pysynyt viime vuosien ajan samansuuruisena.

Niiden 18-29-vuotiaiden nuorten aikuisten osuus, jotka eivät ole työssä, koulutuksessa tai asevelvollisuutta suorittamassa (ns. NEET-nuoret), on koronan jälkeen hieman laskenut (12 % vuonna 2022). Osuus on kuitenkin ulkomaalaistaustaisilla nuorilla huomattavasti suurempi (20 %) ja miehillä hieman suurempi (14 %).

Nuorten odotukset ja asenteet työelämää kohtaan ovat muuttuneet

Nuorten työelämä on ollut muutoksessa. Koronan jälkeen nuorten työllisyystilanne parantui selvästi, mutta nyt se on jälleen heikentynyt (2025). Valtakunnallisesti yhä harvempi nuori odottaa innolla työelämää, ja samalla kasvava joukko kokee työelämän liian kuormittavana (2024).

Asiantuntijoiden havaintoja

- Ruoka-aputoimijoiden havaintojen perusteella avun tarpeessa olevien kansainvälisten opiskelijoiden määrä on kasvanut.
- Nuoret kokevat huolta toimeentulostaan. Huoleen vaikuttavat kasvanut hintataso, opiskelijoiden ja asumisen tuen muutokset sekä vaikea työllisyystilanne. Haasteet koskevat etenkin kansainvälisiä opiskelijoita, jotka eivät välttämättä ole Kelan tukien piirissä ja joilla on myös haasteita työelämän vastaanottavuuden kanssa.
- Nuorten parissa näkyy jakautuminen tavoitteellisen ja vapaamuotoisen harrastamisen välillä. Aktiiviset nuoret kaipaavat myös ei-tavoitteellista, rennompaa tekemistä.

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikysely 2025, Tampereen kaupungin turvallisuuskysely 2024, Asunnottomuustilastot Tampereen kaupunki 2024, Terveystartti 2025 YTHS, Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus THL 2024, Tilastokeskus 2023, Nuorisobarometri 2024, Nuorten tulevaisuusraportti NYT 2024, Tampereen kaupungin työllisyyskatsaus 2025, Kototietokanta KEHA-keskus 2022

18-28-VUOTIAAT

turvallisuus

18-28-vuotiaiden
hyvinvointi

18-28-v. terveys ja
elintavat

18-28-v. arjen
sujuvuus

18-28-v. turvallisuus

18-28-v. osallisuus

TAMPERE

Häirintä ja syrjintä huolestuttavat nuoria aikuisia

TAMPERE.
FINLAND

Häirintä koskettaa merkittävää osaa nuorista

Nuorten aikuisten ikäryhmässä häirintää sekä seksuaalista ahdistelua kokeneiden määrä on muita ikäryhmiä suurempi (2024). Seksuaalinen häirintä on erityisesti tyttöjen kohdalla edelleen hyvin yleistä.

Toisella asteella tytöistä joka toinen ja pojista joka kymmenes on kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua (2023). 20–29-vuotiaista nuorista joka neljäs on kokenut seksuaalista häirintää ja lähes joka toinen sanallista häirintää (2024).

Syrjinnän kokemukset ovat lisääntyneet

Nuorten huoli rasismista tai suvaitsemattomuudesta on muita ikäryhmiä suurempi (2024). 18-28-vuotiaista syrjintää kokee 38 % vastaajista ja osuus on hieman kasvanut viime vuosina (2025).

Toisen asteen opiskelijoista 59 % kokee olevansa tyytyväinen hyväksytyksi tulemiseen omana itsenään (2024, 2025). Nuoret aikuiset kokevat myös alueen monikulttuurisuuden rikkaudeksi muita ikäryhmiä useammin (2024).

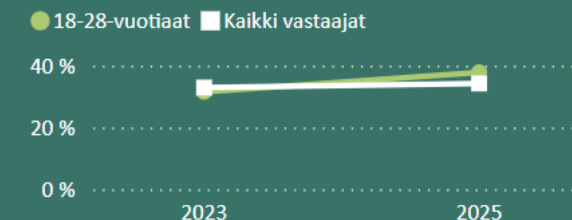
Nuorten rikollisuus keskittyy pienelle joukolle

Nuorten alle 21-vuotiaiden rikollisuudessa pieni vähemmistö tekee valtaosan rikoksista ja samoille henkilöille keskittyy erilaisia rikosnimikkeitä (2024). Nuorten tekeminen rikosten määrä ei ole merkittävästi muuttunut.

Yleisesti väkivaltarikollisuudessa huolestuttavaa nousua on kuitenkin havaittu seksuaalirikosten määrässä, erityisesti lasten seksuaalisessa hyväksikäytössä (2024).

Lähteet: Tampereen kaupungin turvallisuuskysely 2024, Kouluterveyskysely 2023 THL, Miten menee? -hyvinvointikyselyt 2024 ja 2025, Tamperelaisten hyvinvointikysely 2025, Poliisi 2024

Syrjintää kokeneet, % vastaajista

18-20-vuotiaiden rikoslakirikokset

Asiantuntijoiden havaintoja

- Syrjintää usein kokevat, kuten liikkumis- ja toimintaesteiset, sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvat, rodullistetut ja neurokirjoon kuuluvat nuoret, jättävät mieluummin käyttämättä itselleen olennaisia palveluja, kuin altistavat itseään tilanteille, joissa he joutuisivat oikaisemaan heistä tehtyjä oletuksia tai vastaamaan syrjiviin kysymyksiin.
- Osattomuus yhteiskunnasta altistaa nuoria verkossa tapahtuvalle radikalisaatiolle.

18-28-VUOTIAAT osallisuus

18-28-vuotiaiden hyvinvointi

18-28-v. terveys ja elintavat

18-28-v. arjen sujuvuus

18-28-v. turvallisuus

18-28-v. osallisuus

Itsensä yksinäiseksi tuntevat, % vastaajista

Erittäin heikko osallisuuden kokemus
2025
16 %
vastaajista

Kokee pystyvänsä tavoittelemaan itselleen tärkeitä asioita
2025
73 %
vastaajista

Nuorten aikuisten osallisuuden kokemus on kahtiajakoista

Yksinäisyys on vähentynyt, mutta joka viides nuori on edelleen yksinäinen

Nuorten aikuisten yksinäisyys on vähentynyt koronan jälkeen, mutta edelleen noin viidesosa nuorista kokee itsensä yksinäiseksi. Itsensä yksinäiseksi tuntevien 18-28-vuotiaiden nuorten osuus on pienentynyt 29 %:sta (2021) 20 %:iin (2025). Samoin itsensä yksinäiseksi kokevien korkeakouluopiskelijoiden osuus on valtakunnallisesti pienentynyt 24 %:sta (2021) 20 %:iin (2024). Toisen asteen opiskelijoista joka viides (22 %) on tyytymätön luotettavien ystävien määrään.

Yhä useampi nuori kokee jäävänsä ryhmien ja yhteisöjen ulkopuolelle

Enemmistö nuorista aikuisista kokee edelleen kuuluvansa johonkin itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön, mutta niiden ulkopuolelle jäävien nuorten osuus on suurentunut. 18-28-vuotiaista vastaajista itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön kokee kuuluvansa 67 % (2025). 16 % vastaajista ei koe kuuluvansa mihinkään ryhmään tai yhteisöön.

Myös valtakunnallisesti opiskeluun liittyvien ryhmien ulkopuolelle jäävien korkeakouluopiskelijoiden osuus on kasvanut (34 % vuonna 2024). Toisen asteen opiskelijoista 75 % kokee olevansa tyytyväinen perheeseensä ja läheisiinsä (2024).

Nuoret aikuiset kokevat voivansa vaikuttaa elämäänsä ja elinympäristöönsä

Nuorista aikuisista valtaosa (76 %) kokee voivansa vaikuttaa oman elämänsä kulkuun, pystyvänsä tavoittelemaan itselleen tärkeitä asioita (73 %) ja vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin (61 %). Erittäin heikko osallisuuden kokemus oli 16 %:lla vastaajista.

Valtakunnallisen nuorisobarometrin mukaan nuorten kiinnostus politiikkaa kohtaan on lievässä kasvussa. Erittäin tai jonkin verran politiikasta kiinnostuneiden osuus on noin 60 % (2024).

Optimistisuus tulevaisuutta kohtaan on vähentynyt

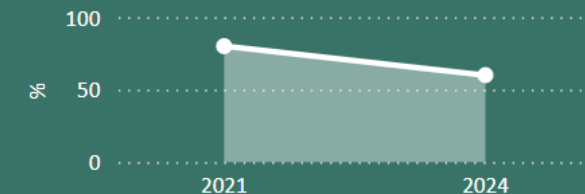
Valtakunnallisesti entistä harvempi nuori uskoo menestymisen olevan omasta itsestä kiinni (25 % vuonna 2024). Myös nuorten optimistisuus omaa tulevaisuutta kohtaan on heikentynyt merkittävästi (60 % vuonna 2024).

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2021 ja 2025, Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus 2021 ja 2024 THL, Miten menee? -hyvinvointikyselyt 2024 ja 2025, Nuorisobarometri 2024

Ei koe kuuluvansa mihinkään ryhmään tai yhteisöön, % vastaajista

Optimistisesti tulevaisuuteen suhtautuvat, % vastaajista

Asiantuntijoiden havaintoja

- Fyysinen kanssakäyminen on lisääntynyt korona-ajan jälkeen, ja oppilaitoksissa on panostettu yhteisöllisyyden tukemiseen.
- Nuorten sosiaaliset suhteet ovat vahvistuneet, mutta yksinäisyys on edelleen läsnä arjessa. Yhteisöllisyyden lisäämiselle on suuri tarve.
- Nuorten tulevaisuuskuviin ja hyvinvointiin vaikuttavat tällä hetkellä globaalit kriisit, kuten sodat ja ilmastonmuutos.

29-64-VUOTIAAT

johdanto

29-64-vuotiaat

29-64-v. terveys ja elintavat

29-64-v. työ ja toimeentulo

29-64-v. vapaa-aika ja osallisuus

29-64-v. turvallisuus

2024

118 967

Ikäryhmän lkm

2024

46 %

osuus väestöstä

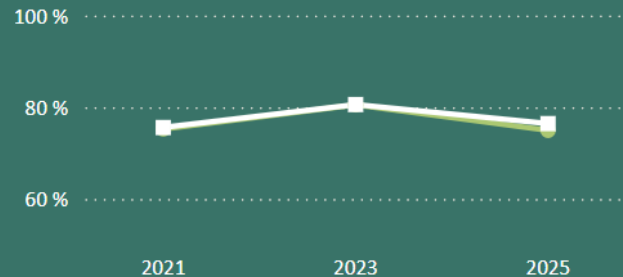
Muutos lkm

2 871

ed. vuoteen

Elämänlaatunsa hyväksi kokevat, % vastaajista

● 29-64-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Suurin osa ikäryhmästä kokee elämänlaatunsa hyväksi

Työ ja työelämään kiinnittyminen on tärkein osallisuuden kokemukseen vaikuttava tekijä aikuisilla

29-64-vuotiaat aikuiset voivat pääosin hyvin. He kokevat elämänlaatunsa hyväksi ja kokevat pystyvänsä tavoittelemaan itselleen tärkeitä asioita. Suurimmalla osalla on jokin viikoittainen harrastus, joka tuo iloa ja auttaa palautumaan sekä lisää yhteisöllisyyden kokemusta.

Työttömyysaste on Tampereella muuta Suomea hieman korkeammalla tasolla. Toimeentulon haasteet näkyvät muun muassa tinkimisenä päivittäisistä tarpeista.

Työttömät ja erityisesti työkyvyttömät kokevat osallisuutensa erittäin heikkona verrattuna työssä tai eläkkeellä oleviin. Osallisuuden kokemus heikkenee herkästi muiden hyvinvoinnin riskitekijöiden ja avuntarpeen myötä. Muita kuin kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvat kokevat hyvinvointinsa heikommaksi kuin kotimaisia kieliä puhuvat ja heillä myös työttömyys on yleistä.

Liikkumisen suhteen ei ole havaittavissa suuria muutoksia ja edelleen noin puolet ikäryhmästä harrastaa hengästyttävää liikuntaa viikoittain. Ikäluokassa suurin osa kulkee lyhyet, alle kahden kilometrin matkat pyörällä tai jalan.

Alkoholi on 29-64-vuotiailla yleisin päihde ja noin kolmannes ikäryhmästä käyttää alkoholia viikoittain. Toisaalta myös raittiiden osuus on lisääntynyt. Miesten tupakointi on yleistynyt viime vuosien aikana.

Valtaosa ikäryhmästä on tyytyväisiä asuinalueensa turvallisuuteen. Turvallisuuden tunteen heikkeneminen liittyy vahvimmin kaupungin keskusta-alueeseen.

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Tilastokeskus

Mikä haastaa hyvinvointia?

Hyvinvointia haastavat mielenterveyden ongelmat sekä toimeentuloon ja työssä jaksamiseen liittyvät haasteet.

Psyykkinen kuormittuneisuus on ikäryhmässä kasvanut ja osa vanhemmista on uupuneita. Myös syrjinnän kokemukset ovat yleistyneet.

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien ilmoitusten määrä on kasvanut ja ennen enemmän piilossa ollut ongelma on tullut paremmin esille. Naisten osuus lähisuhdeväkivallan uhreina on suuri.

29-64-VUOTIAAT

terveys ja elintavat

29-64-vuotiaat

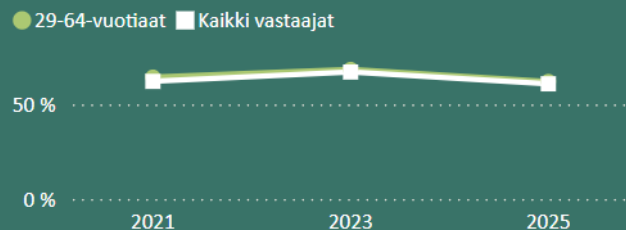
29-64-v. terveys ja elintavat

29-64-v. työ ja toimeentulo

29-64-v. vapaa-aika ja osallisuus

29-64-v. turvallisuus

Terveystilansa hyväksi arvioivat, % vastaajista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa yli tunnin viikossa, % vastaajista

Liikkumistottumukset ovat pysyneet ennallaan, psyykkisesti kuormittuneiden osuus on kasvanut

Psyykkisesti kuormittuneiden osuus on kasvanut ja vanhemmat kokevat uupumusta

29-64-vuotiaista tamperelaisista hiukan yli kymmenesosa kokee olevansa psyykkisesti merkittävästi kuormittunut ja osuus on hieman kasvanut viime vuosina. Mielialansa matalaksi kokee noin 5 % ja itsensä alakuloiseksi ja apeaksi 8 % vastaajista.

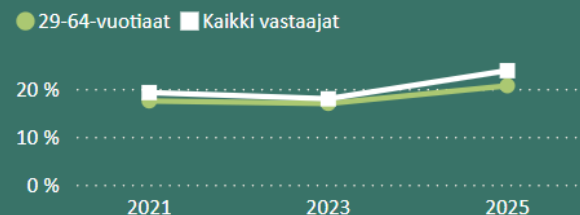
Uupumusta kokevat erityisesti pienten lasten vanhemmat. Esikouluikäisten lasten vanhemmista lähes 40 prosentilla on uupumuksen oireita (2024). Suurin osa vanhemmista (86 %) on kuitenkin tyytyväisiä elämäänsä.

Ikäryhmässä terveydentilansa arvioi hyväksi 62 %, mikä on hieman vähemmän kuin vuonna 2023.

Noin puolet harrastaa hengästyttävää liikuntaa yli tunnin viikossa

29-64-vuotiaiden liikkumistottumukset ovat pysyneet suunnilleen ennallaan. Terveystilansa kannalta tärkeän hengästyttävän liikunnan harrastaminen ei ole lisääntynyt ja liikkuminen vähenee eläkeikää kohti mentäessä (2024). Työkyvyttömät ja työttömät harrastavat hengästyttävää liikuntaa vähemmän kuin koko kaupungissa keskimäärin. Noin joka viides aikuinen liikkuu reippaasti yli kolme tuntia viikossa.

Raittiit, % vastaajista

Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneet

2025

13 %
vastaajista

Sekä raittiiden että alkoholia lähes päivittäin käyttävien määrä on kasvanut

Joka viides 29-64-vuotiaista tamperelaisista kertoo olevansa raitis ja osuus on kasvanut viime vuosina (2025). Alkoholia viikoittain käyttävien määrä on myös hiukan laskenut (32 %). Lähes päivittäin alkoholia käyttävien osuus (4,6 %) sen sijaan on hieman nousussa. Tamperelaisista lapsista ja nuorista 5 % kokee vanhempien liiallisen alkoholinkäytön aiheuttaneen haittaa.

Päivittäin tupakoivia on 9 % (2025). Miehistä noin joka kymmenes (12 %) tupakoi päivittäin ja osuus on lisääntynyt viime vuosina. Päivittäin nikotiinipusseja käyttää 6 % ikäryhmästä.

Kannabista tai muita huumeita käyttää 5 % ikäryhmästä (2025). Yleisintä käyttö on 30–45-vuotiailla (7 %). Jätevesitutkimuksen mukaan muiden stimulanttihuumeiden kuin kokaiinin käyttö on pysynyt suunnilleen ennallaan vuosina 2021–2025. Kokaiinin käyttö on kasvanut, mutta kasvuvauhti on tasaantunut.

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, FinLapset 2024 THL, Huumausaineiden jätteseuranta 2025 THL

29-64-VUOTIAAT työ ja toimeentulo

29-64-vuotiaat

29-64-v. terveys ja elintavat

29-64-v. työ ja toimeentulo

29-64-v. vapaa-aika ja osallisuus

29-64-v. turvallisuus

Työttömyysaste, % työvoimasta kuukausittain

Ulkomaisten työttömien osuus, % ulkomaalaisesta työvoimasta

Työttömyysasteen nousu ja elinkustannusten kasvu heikentävät hyvinvointia

Toimeentuloon liittyvät vaikeudet ovat lisääntyneet

Puolet ikäryhmään kuuluvista kokee taloudellisen tilanteensa hyväksi. Osuus on laskenut hieman viime vuosina (2025). Elinkustannusten nousu ja sosiaaliturvan leikkaukset vaikuttavat erityisesti pienituloisiin tamperelaisiin. Valtakunnallisesti maksuhäiriömerkinnät ovat kasvaneet ja niitä on miehillä naisia enemmän (2024).

Lähes joka neljäs (23 %) ikäryhmään kuuluvista on joutunut jatkuvasti tai melko usein tinkimään ruoasta, terveydenhoidosta tai harrastuksista rahan puutteen vuoksi (2025). Toimeentulotukea saavia on Tampereella edelleen hieman enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Noin joka kymmenes 25-64-vuotias saa toimeentulotukea ja 4 % saa sitä pitkäaikaisesti (2023).

Työssäolo tukee ja työttömyys haastaa hyvinvointia

Työ on toimeentulon ohella merkittävä tekijä hyvinvoinnin ja osallisuuden kokemuksessa. Työttömyysaste seuraa talouden suhdanteita ja se on vaihdellut vuosina 2022–2025 9–14 % välillä. Työttömyysaste on Tampereella hieman korkeampi kuin koko maassa keskimäärin ja etenkin pitkäaikaistyöttömyys on kasvussa.

Miesten työttömyys on edelleen yleisempää kuin naisten, mutta ero on kaventunut 2020-luvulla. Muiden kuin Suomen kansalaisten työttömyysaste on huomattavasti suurempi kuin koko väestön (28 % vuonna 2025).

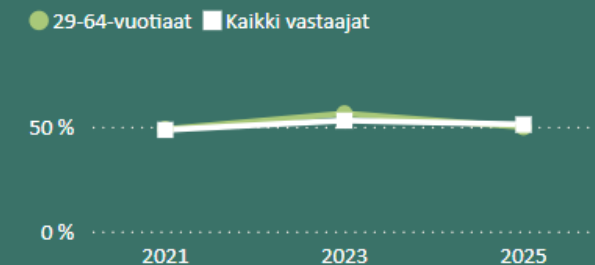
Työn vaativuus voi haastaa perhe-elämää. Esikouluikäisten lasten vanhemmista vain 55 % kokee työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen olevan helppoa (2024).

Koulutustaso on noussut, mutta maahan muuttaneilla on usein vaikeuksia jatkaa opintojaan

Tamperelaisten koulutustaso on jonkin verran korkeampi kuin koko maassa keskimäärin (2023). Maahan muuttaneiden koulutus voi kuitenkin jäädä alhaiseksi, koska heitä ohjataan usein työllistymään nopeasti ammatteihin, joissa on pulaa työvoimasta. Valtakunnallisesti aikuiskoulutukseen osallistuminen on laskenut jo parikymmentä vuotta (2022).

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2024, Suomen asiakastieto, Sotkanet, FinLapset 2024 THL, Tilastokeskus

Taloudellisen tilanteensa hyväksi kokevat, % vastaajista

Toimeentulotukea saaneet 25-64-vuotiaat 2023

11 %

vastaavan ikäisestä väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat 2023

4 %

vastaavan ikäisestä väestöstä

Huomioita

- Työllisyys on merkittävä tekijä hyvinvoinnin kokemuksessa ja monet hyvinvointia heikentävät asiat kytkeytyvät työttömyyteen.
- Epätyypilliset työsuhteet ovat yleistyneet.
- Ostovoiman heikentyminen, asumiskustannusten ja energian hinnan nousu näkyvät pienituloisten tamperelaisten toimeentulossa.
- Toimeentulotuen tarve tulee koskemaan uusia ihmisryhmiä.
- Kohtuuhintaisten asuntojen tarve on kasvanut.

29-64-VUOTIAAT

vapaa-aika ja osallisuus

29-64-vuotiaat

29-64-v. terveys ja elintavat

29-64-v. työ ja toimeentulo

29-64-v. vapaa-aika ja osallisuus

29-64-v. turvallisuus

Itsensä yksinäiseksi tuntevat, % vastaajista

Erittäin heikko osallisuuden kokemus 2025

16 %

vastaajista

Kokee pystyvänsä tavoittelemaan itselleen tärkeitä asioita 2025

68 %

vastaajista

Harrastaminen on aktiivista ja moni kokee kuuluvansa johonkin itselleen tärkeään ryhmään

Harrastaminen ja kulttuuri tuovat iloa ja hyvinvointia elämään

Lähes 90 %:lla 29-64-vuotiaista on jokin viikoittainen harrastus (2025). Kulttuuritoimintaan osallistuu säännöllisesti 30 % ikäryhmästä ja 88 % kokee halutessaan pystyvänsä osallistumaan kulttuuritapahtumaan tai kulttuuritoimintaan. Kulttuuripalveluita käytetään, jotta arkeen saadaan iloa ja vaihtelua, koska se on mukava tapa viettää aikaa ystävien tai perheen kesken ja koska kulttuurin koetaan parantavan omaa hyvinvointia ja elämänlaatua (2024).

Vapaaehtoistyötä tekee säännöllisesti 12 %, ja hieman yli viidennes ikäryhmästä osallistuu säännöllisesti seuratoimintaan (2025).

Kokemus yksinäisyydestä on kasvanut

Valtaosa ikäryhmästä kokee kuuluvansa johonkin itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön, mutta osuus on laskenut merkittävästi viimeisten vuosien aikana (2025). Myös kokemus yksinäisyydestä on hiukan kasvanut. Ikäryhmässä noin viidennes (19 %) kokee itsensä yksinäiseksi, mikä on hieman enemmän kuin keskimäärin eri ikäryhmissä. Erittäin heikko osallisuuden kokemus on 16 % ikäryhmään kuuluvista.

Valtaosa ikäryhmästä (66 %) kokee saavansa apua silloin, kun sitä todella tarvitsee. Kulttuuri- ja uskontokunnat ovat merkittäviä yhteisöjä ja niiden rooli on keskeinen erityisesti monille maahan muuttaneille ihmisille.

Kokemus elinympäristöön ja omaan elämään vaikuttamisesta vaihtelee

Ikäryhmästä vain hieman yli puolet kokee, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa joihinkin elinympäristönsä asioihin, ja vain noin viidennes ikäryhmästä kokee, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa asuinalueensa kehittämiseen (2025). Kokemus siitä, että pystyy vaikuttamaan omaan elämänsä kulkuun on kuitenkin vahva (75 %). Lähes 70 % ikäluokasta kokee myös pystyvänsä tavoittelemaan itselleen tärkeitä asioita.

Kuntavaalien äänestysaktiivisuus oli vuonna 2025 Tampereella 56,7 %, mikä on suurin piirtein sama kuin neljä vuotta aiemmin, mutta hieman kansallista äänestysastetta korkeampi.

Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % vastaajista

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Kulttuuripalveluiden asukastutkimus 2024, Tilastokeskus

29-64-VUOTIAAT

turvallisuus

29-64-vuotiaat

29-64-v. terveys ja elintavat

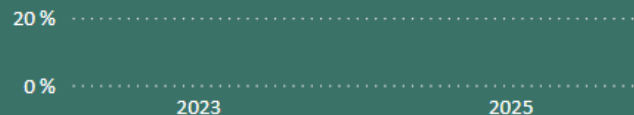
29-64-v. työ ja toimeentulo

29-64-v. vapaa-aika ja osallisuus

29-64-v. turvallisuus

Syrjintää kokeneet, % vastaajista

● 29-64-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Fyysistä uhkaa kokeneet 2025

8 %

vastaajista

Väkivallan tai uhkailun kohteeksi joutuneet 2025

14 %

vastaajista

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Tampereen kaupungin turvallisuuskysely 2024, Poliisi, FinLapset 2024 THL, Syrjintä Suomessa 2020-2023 Tietoraportti OKM

TAMPERE

Oma asuinalue koetaan turvalliseksi, vaikka huolestuneisuus turvallisuustilanteesta on kasvanut

TAMPERE.
FINLAND

Turvallisuustilanne ei ole merkittävästi muuttunut, mutta turvattomuuden tunne on kasvanut

Valtaosa (84 %) 28-64-vuotiaista kokee oman asuinalueensa turvalliseksi (2025). Liikkumis- ja toimimisesteiset ihmiset kokevat asuinalueensa merkittävästi turvattomammaksi kuin muut (2024). Turvattomuutta koetaan enemmän kaupungin keskustassa kuin omalla asuinalueella.

Väkivaltarikosten määrä on ollut kasvussa erityisesti yksityisellä paikalla tapahtuneissa väkivaltarikoksissa (2024). Yhä useammat rikokset liittyvät Tampereella huumausaineisiin ja poliisin arvion mukaan kehitys tulee huumeiden osalta jatkumaan negatiivisena. Erilaisten petosten kohteeksi joutuneiden määrä on kasvanut, ja altteimpia petoksille ovat aikuiset miehet.

Rikoksista fyysiset väkivallan teot tai varkaudet eivät ole lisääntyneet, mutta turvattomuuden tunne ja huolestuneisuus yleisestä turvallisuustilanteesta on lisääntynyt (2024).

Lähisuhdeväkivallan uhreina ovat useimmiten naiset

Fyysistä uhkaa on kokenut melkein joka kymmenes (8 %) ikäryhmään kuuluvista ja väkivallan tai uhkailun kohteeksi on joutunut 14 % (2025). Sukupuolivähemmistöihin kuuluvilla nämä kokemukset ovat lähes kaksinkertaisia muihin verrattuna (2024).

Viranomaisille tehty lähisuhdeväkivaltailmoitukset ovat lisääntyneet (2023). Kasvu voi johtua osittain ilmoittamisen kynnyksen madaltumisesta. Lähes kolme neljäsosaa lähisuhdeväkivallan uhreista on Pirkanmaalla naisia. Sukupuolivähemmistöihin kuuluvat kokevat lähisuhdeväkivaltaa merkittävästi enemmän kuin muut.

Esikouluikäisten vanhemmista joka viides on kokenut henkistä väkivaltaa parisuhteessa ja joka viides on kokenut parisuhdeväkivaltaa viimeisen vuoden aikana (2024).

Syrjinnän ja häirinnän kokemukset ovat hieman kasvaneet

Reilu kolmasosa ikäryhmästä kertoo kokeneensa viimeisen vuoden aikana syrjintää, epätasa-arvoista kohtelua tai sanallista häirintää (2024, 2025). Muut kuin kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvat kokevat syrjintää huomattavasti useammin kuin kotimaisia kieliä puhuvat.

29-64-vuotiailla yleisimmät syrjinnän syyt ovat ikä, taloudellinen tilanne, ulkonäkö tai kehon koko sekä mielipide. Noin joka viides vastaaja kertoo kokeneensa syrjintää useasta eri syystä.

Työsyrjintä liittyy kansallisen tiedon mukaan useimmiten äidinkieleen, sukupuoli-identiteettiin ja vammaisuuteen (2023).

65-74-VUOTIAAT johdanto

65-74-vuotiaat

65-74-v. terveys
ja elintavat

65-74-v. koti ja
toimeentulo

65-74-v.
osallisuus

2024

24 226

Ikäryhmän lkm

2024

9 %

osuus väestöstä

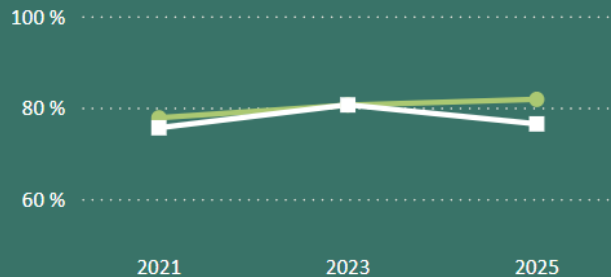
Muutos lkm

- 104

ed. vuoteen

Elämänlaatunsa hyväksi kokevat, % vastaajista

65-74-vuotiaat Kaikki vastaajat

65-74-vuotiaat voivat muuta aikuisväestöä paremmin

Ikäryhmä elää aktiivista arkea

65-74-vuotiaat voivat Tampereella parhaiten kaikista aikuisten ikäryhmistä. Suurin osa kokee elämänlaatunsa hyväksi ja kokemus terveydentilasta on parantunut. Ikäryhmässä on myös keskimääräistä enemmän itsensä onnelliseksi kokevia.

Osallisuuden kokemus on vahvaa ja elämä koetaan merkitykselliseksi. Työurat ovat pidentyneet ja joka viidennellä on palkkatuloja.

Eläkkeellä olevilla on aikaa myös vapaaehtois- tai kulttuuritoimintaan osallistumiseen, harrastuksiin sekä seuratoimintaan. Maksuton uimahalli päiväaikaan on lisännyt ikäryhmän liikkumista. Silti erityisesti lihaskuntoa ja tasapainoa harjoitetaan liian vähän.

Suurin osa on tyytyväisiä asumisensa olosuhteisiin ja kokee asuinalueensa turvalliseksi. Asuinalueen palveluihin ja liikenneyhteyksiin ollaan myös tyytyväisiä. Luonto ja viheralueet ovat merkittävä hyvinvoinnin lähde.

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025,
Tilastokeskus

Mikä haastaa hyvinvointia?

Yhteisöllisyyden kokemus on heikentynyt ja yksinäisyyden kokemus lisääntynyt viime vuosina.

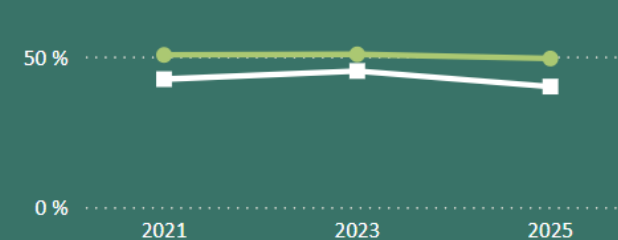
Joka toinen tästä ikäryhmästä asuu yksin.

Joka kymmenes on pienituloinen ja on joutunut tinkimään esimerkiksi ruuasta tai terveydenhuollosta rahan puutteen vuoksi.

Humalahakuinen juominen on vähentynyt, mutta viikoittainen alkoholin käyttö on lisääntynyt huomattavasti.

Itsensä onnelliseksi kokevat, % vastaajista

65-74-vuotiaat Kaikki vastaajat

65-74-VUOTIAAT

terveys ja elintavat

65-74-vuotiaat

65-74-v. terveys
ja elintavat

65-74-v. koti ja
toimeentulo

65-74-v.
osallisuus

65-74-vuotiaat tamperelaiset ovat keskimäärin hyvinvoivia ja terveitä

Valtaosa kokee terveydentilansa hyväksi

Yli puolet (57 %) ikäryhmästä kokee terveydentilansa hyväksi. Osuus on kasvanut vuodesta 2021 neljä prosenttiyksikköä.

Joka neljäs (26 %) ikäryhmään kuuluvista vastaajista kokee, että häntä on syrjitty tai kohdeltu epätasa-arvoisesti viimeisen vuoden aikana. Yleisimmät syrjinnän kokemisen perusteet ovat ikä, mielipide ja terveydentilallinen tilanne.

Fyysinen terveys pysyy pääosin hyvänä

Liikuntasuositusten mukaisesti hengästyttävää liikuntaa tulisi harrastaa vähintään 2-3 tuntia viikossa. 65-74-vuotiaista vastaajista näin tekee 76 % (2023). Noin joka kymmenes (9 %) ei harrasta lainkaan hengästyttävää liikuntaa (2025). 65 % ikäryhmästä harjoittaa lihaskuntaa ja tasapainoa liikuntasuosituksen mukaisesti (2023). Puolet vastaajista (53 %) on viimeisen puolen vuoden aikana ajatellut lisäävänsä liikuntaa.

Tasapainonsa huonoksi kokee 7 % vastanneista ja joka neljäs on kaatunut ulkona ainakin kerran viimeisen puolen vuoden aikana (2023). Liikkumisen apuvälinettä käyttää ainakin joskus ulkona 25 % ja sisällä 11 % vastanneista. Yleisin liikkumisen apuväline on kävelysauvat.

Päihteiden käyttö

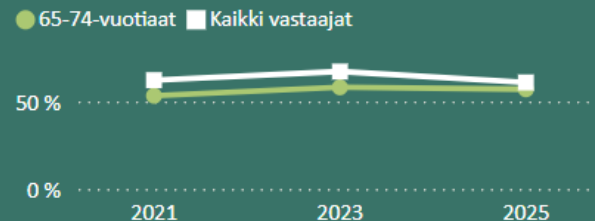
Viikoittain alkoholia käyttää joka kolmas (2025) 65-74-vuotias ja käyttö on lisääntynyt merkittävästi vuodesta 2021. Raittiita ikäryhmästä on 24 %. Osuus on kasvanut aiemmista vuosista.

Audit C-testin mukaan humalahakuinen alkoholinkäyttö on laskenut Pirkanmaalla vuodesta 2020 vuoteen 2022. Alkoholin riskikäyttö on kuitenkin yli 64-vuotiaiden ryhmässä lisääntynyt. Myös alkoholikuolleisuus yli 65-vuotiailla on ollut nousussa vuosien 2020-2023 aikana.

Päivittäin tupakoivia on noin 5 %. Tupakoivien osuus on laskenut merkittävästi.

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Ikä-HYTE-hankkeen kysely 2023, Sotkanet

Terveydentilansa hyväksi arvioivat, % vastaajista

Ei harrasta yhtään
hengästyttävää
liikuntaa
2025

9 %
vastaajista

Nostoja

- Ikä on merkittävin syrjinnän kokemisen peruste
- Joka neljäs on kaatunut ulkona viimeisten kuuden kuukauden aikana
- Yli 30 % liikkuu terveytensä kannalta liian vähän
- Alkoholin riskikäyttö on lisääntynyt

65-74-VUOTIAAT koti ja toimeentulo

65-74-vuotiaat

65-74-v. terveys
ja elintavat

65-74-v. koti ja
toimeentulo

65-74-v.
osallisuus

Lähes kaikki asuvat omassa asunnossa ja ovat tyytyväisiä asumisolosuhteisiinsa

Asuinolosuhteisiin ja asuinalueeseen ollaan tyytyväisiä

Lähes kaikki 65-74-vuotiaat asuvat omassa asunnossaan (98,7 % vuonna 2023). Ikäryhmän asutokunnista hieman yli puolet (54 %) on yhden hengen kotitalouksia. Säännöllisen kotihoidon piirissä on 2 % ja omaishoidon tukea saa 1 % ikäryhmästä.

Yli 65-vuotiaat asuvat Tampereella keskimäärin vanhemmassa asutokannassa (2024). Valtaosa 65-74-vuotiaista kertoo olevansa tyytyväisiä asumisolosuhteisiinsa (92 % vuonna 2025).

Suurin osa (85 %) ikäryhmästä kokee asuinalueensa turvalliseksi (2025). Väkivallan tai uhkailun kohteeksi on joutunut 7 % 65-74-vuotiaista, mikä on selvästi vähemmän kuin muissa ikäryhmissä keskimäärin.

Valtaosa vastaajista on tyytyväisiä asuinalueensa palveluihin (77 %) ja kulkuyhteyksiin (71 % vuonna 2025). Erilaiset lähellä kotia sijaitsevat ulkoilureitit tai metsät ja puistot ovat tärkeitä ja tukevat hyvinvointia (2023).

Työskentely eläkkeelle siirtymisen jälkeen yleistyy

Eläkkeelle siirrytään keskimäärin 57-vuotiaana (2023). 65-74-vuotiaista 7 % on vielä työelämässä ja työllisten osuus on kasvanut viime vuosina hitaasti mutta tasaisesti. Noin joka viides (22 %) ikäluokasta saa palkkatuloa eli työskentelee joko koko- tai osa-aikaisesti.

Joka kymmenes 65-74-vuotiaista on pienituloinen (2023). Pienituloisuus koskettaa noin 2 000 ikäryhmään kuuluvaa henkilöä. Pienituloisuus on melko pysyvää. Pitkittyneesti pienituloisia on ikäryhmästä 8 %.

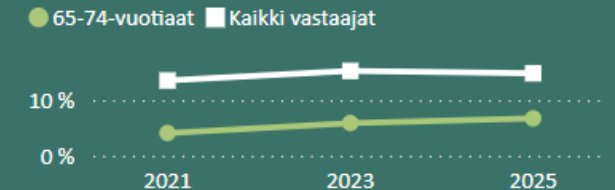
Joka kymmenes ikäryhmään kuuluva kertoo joutuneensa jatkuvasti tai melko usein tinkimään ruoasta, terveydenhuollosta tai harrastuksista rahan puutteen vuoksi (2025). 65 vuotta täyttäneet saavat kuitenkin harvoin toimeentulotukea (2 % vuonna 2023).

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, SYKE-raportti 2024, Sotkanet, Tilastokeskus

Asuinalueensa turvalliseksi kokevat, % vastaajista

Väkivallan tai uhkailun kohteeksi joutuneet, % vastaajista

2023

10,8

Pienituloisuusaste, %

2023

8,4

Pitkittyneesti pienituloiset, %

Nostoja

- Asumisolosuhteisiin ollaan tyytyväisiä
- Asumispalveluiden ja kotiin vietävien palveluiden määrä on pieni
- Toimeentulo polarisoituu
- Työurat ovat pidentyneet

65-74-VUOTIAAT osallisuus

65-74-vuotiaat

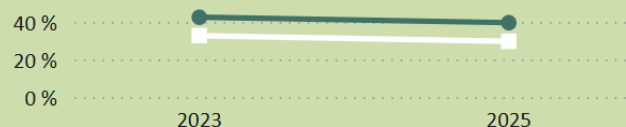
65-74-v. terveys
ja elintavat

65-74-v. koti ja
toimeentulo

65-74-v.
osallisuus

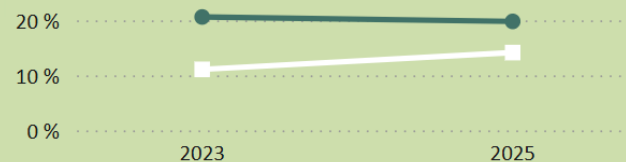
Säännöllisesti kulttuuritoimintaan osallistuvat, % vastaajista

65-74-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Säännöllisesti vapaaehtoistyötä tekevät, % vastaajista

65-74-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Ikäryhmä osallistuu aktiivisesti erilaiseen toimintaan

65-74-vuotiaat harrastavat ja ovat aktiivisia eri yhteisöissä

65-74-vuotiaat osallistuvat kulttuuritoimintaan tai -tapahtumiin, tekevät vapaaehtoistyötä ja toimivat säännöllisesti seuratoiminnassa useammin kuin heitä nuoremmat aikuiset. Osallistuminen on pysynyt suunnilleen samantasoisena viimeiset kaksi vuotta.

40 % ikäryhmästä osallistuu säännöllisesti kulttuuritoimintaan tai -tapahtumiin (2025). Lähes kaikki vastaajat (93 %) kertovat kuitenkin pystyvänsä halutessaan osallistumaan kulttuuritoimintaan.

Valtaosa (94 %) vastanneista myös harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa (2025). Kansalaisopistojen 65-74-vuotiaiden opiskelijoiden määrä on kasvanut ja maksuton sisäänpääsy uimahalliin arkipäivisin on lisännyt eläkeläisten liikkumista. Vapaaehtoistyötä tekee säännöllisesti joka viides ja joka toinen osallistuu aktiivisesti jonkin kerhon, järjestön tai yhdistyksen toimintaan.

Yhteisöllisyyden kokemus on vähentynyt

74 % 65-74-vuotiaista kokee kuuluvansa johonkin itselleen merkitykselliseen ryhmään tai yhteisöön (2025). Vaikka tulos on parempi kuin koko aikuisväestössä, on se merkittävästi laskenut vuodesta 2023. Myös yksinäisyyden kokemus on vähäisintä 65-74-vuotiailla, mutta sekin on lisääntynyt vuodesta 2023.

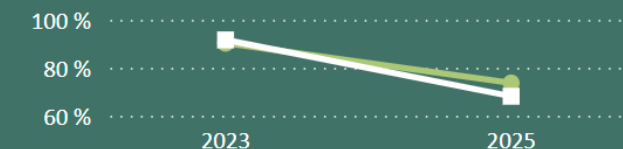
Osallisuuden kokemus on kahtiajakoista

65-74-vuotiaat kokevat olevansa tarpeellisia muille ihmisille ja kokevat pystyvänsä tavoittelemaan itselleen tärkeitä asioita ja vaikuttamaan oman elämänsä kulkuun (2025). Sen sijaan vain puolet (52 %) vastaajista kokee pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin. Erittäin heikko osallisuuden kokemus on 9 % vastanneista.

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Tampereen työväenopisto 2024

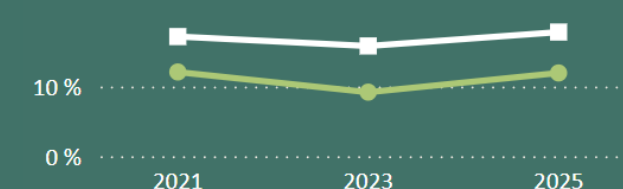
Kokee kuuluvansa johonkin itselle tärkeään ryhmään tai yhteisöön, % vastaajista

65-74-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Itsensä yksinäiseksi tuntevat, % vastaajista

65-74-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Nostoja

- Harrastaminen ja osallistuminen kulttuuritapahtumiin tai -toimintaan on yleistä ja yleisempää kuin muilla aikuisilla.
- Yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt
- Kokemus oman elämän osallisuudesta on vahvempaa kuin muissa aikuisten ikäryhmissä
- Kokemus mahdollisuudesta vaikuttaa oman elinympäristönsä asioihin on heikompaa kuin alle 45-vuotiailla

YLI 75-VUOTIAAT johdanto

Yli 75-vuotiaat

Yli 75-v. terveys
ja elintavat

Yli 75-v. koti ja
asuinympäristö

Yli 75-v.
osallisuus

2024

24 919

Ikäryhmän lkm

2024

10 %

osuus väestöstä

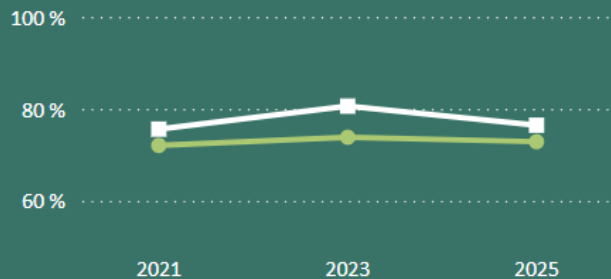
Muutos lkm

929

ed. vuoteen

Elämänlaatunsa hyväksi kokevat, % vastaajista

● Yli 75-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Yli 75-vuotiaiden kokemus elämänlaadusta on pysynyt hyvänä

Elämä koetaan merkitykselliseksi, mutta digitaitojen puute tuo haasteita

Yli 75-vuotiaiden koetussa hyvinvoinnissa ei ole juuri tapahtunut muutosta viimeisten vuosien aikana. Suurin osa ikäryhmään kuuluvista kokee elämänlaatunsa hyväksi ja elämänsä merkitykselliseksi.

Ikäryhmän ihmiset kokevat terveydentilansa heikommaksi kuin väestössä keskimäärin. Hyvinvointierot ovat kuitenkin suuria, ja osa ikäryhmästä on hyvin toimintakykyistä ja aktiivista.

Kulttuuripalveluita käytetään tässä ikäryhmässä kaikkein vähiten. Sen sijaan yli 75-vuotiaat osallistuvat varsin aktiivisesti harrastustoimintaan, vapaaehtoistoimintaan ja seuratoimintaan.

Digineuvonnan asiakasmäärät ovat kasvaneet ja neuvonnassa käy yhä iäkkäämpää väestöä (2024). Iäkkäämpiä haastaa etenkin digitaalisten laitteiden ja ohjelmistojen nopea muuttuminen.

Valtaosalla yli 65-vuotiaista on digilaitteita käytössään, mutta sovellusten, hakukoneiden ja ohjelmistojen käyttö tuottaa haasteita (2024). Myös käteisen rahan käytön väheneminen aiheuttaa ongelmia ja osattomuuden kokemusta.

Hoitojaksoa vaatineet kaatumiset ja lonkkamurtumat ovat vähentyneet. Myös alkoholin käyttö on vähentynyt merkittävästi.

Suurin osa ikäryhmästä asuu omassa asunnossaan ja useimmat ovat tyytyväisiä asumisolosuhteisiinsa. Yli puolet ikäryhmästä asuu yksin. Yksin asuminen ja samanaikainen toimintakyvyn ja terveyden heikkeneminen voivat lisätä yksinäisyyden kokemuksia ja heikentää taloudellista toimeentuloa.

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Tilastokeskus

Mikä haastaa hyvinvointia?

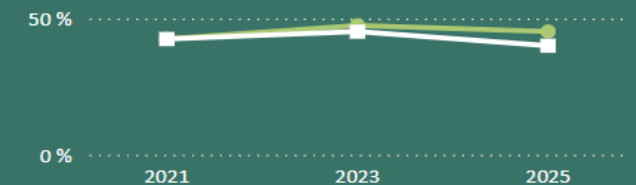
75 ikävuoden jälkeen sairastuvuus lisääntyy ja toimintakyky heikkenee. Joka kolmas on kaatunut ulkona viimeisen puolen vuoden aikana ja liikkumisen apuvälineen käytön tarve lisääntyy.

Saavutettavien palveluiden, lähiluonnon ja ympäristön esteettömyyden merkitys kasvaa toimintakyvyn heikkenemisen myötä.

Digitaalisten palveluiden yleistymisen ja käteisen rahan käytön väheneminen aiheuttaa haasteita arjessa.

Itsensä onnelliseksi kokevat, % vastaajista

● Yli 75-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

YLI 75-VUOTIAAT terveys ja elintavat

Yli 75-vuotiaat

Yli 75-v. terveys
ja elintavat

Yli 75-v. koti ja
asuinympäristö

Yli 75-v.
osallisuus

Terveystilansa hyväksi arvioivat, % vastaajista

● Yli 75-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Taloudellisen tilanteensa hyväksi kokevat, % vastaajista

● Yli 75-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Ikääntyminen ja elintavat näkyvät terveydessä

Ikäryhmän terveydentila ja toimeentulo on pysynyt melko hyvänä

Ikäryhmästä 43 % arvioi terveytensä hyväksi (2025), vaikka Tilastokeskuksen mukaan eliniän pidentyminen ei ole enää lisännyt terveiden elinvuosien määrää.

Yli 75-vuotiaat kokevat taloudellisen tilanteensa hyväksi useammin kuin alle 65-vuotiaat (2025). 7 % ikäryhmästä kertoo joutuneensa jatkuvasti tai melko usein tinkimään ruoasta, terveydenhuollosta tai harrastuksista rahan puutteen vuoksi, mikä on selvästi vähemmän kuin muissa aikuisten ikäryhmissä. Noin joka kymmenes (12 % vuonna 2023) ikäryhmään kuuluva on pienituloinen.

Toimintakyky on parantunut ja kaatumiset vähentyneet

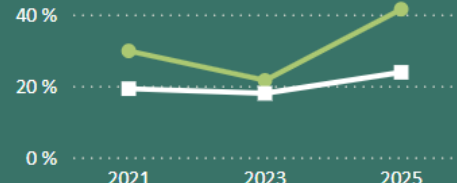
75-85-vuotiaista hengästyttävää liikuntaa vähintään 2-3 tuntia viikossa harrastaa 68 % vastanneista (2023). 14 % yli 75-vuotiaista ei harrasta lainkaan hengästyttävää liikuntaa (2025). Hieman yli puolet 75-85-vuotiaista harjoittaa lihaskuntaa ja tasapainoa liikuntasuosituksen mukaisesti (2023). 43 % on kuitenkin viimeisen kuuden kuukauden aikana ajatellut lisäävänsä liikuntaa.

Ei harrasta yhtään
hengästyttävää
liikuntaa
2025

14 %
vastaajista

Raittiit, % vastaajista

● Yli 75-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset ovat vähentyneet viime vuosina. Tästä huolimatta 75-85-vuotiaista vastaajista lähes joka viides on kaatunut sisällä ja joka kolmas ulkona viimeisen puolen vuoden aikana (2023).

Lähes joka kolmannella 75 vuotta täyttäneellä pirkanmaalaisella on suuria vaikeuksia kävellä 500 metrin matka (2022). Liikkumisen apuvälinettä käyttää ainakin joskus sisällä 19 % ja ulkona 40 % vastanneista (2023).

Alkoholin käyttö on vähentynyt

Viikoittain alkoholia käyttää joka viides ja käyttö on vähentynyt viime vuosina (2025). Raittiita yli 75-vuotiaista vastanneista on 41 % ja osuus on kasvanut merkittävästi aiemmista vuosista.

Audit C-testin mukaan 75 vuotta täyttäneiden humalahakuinen alkoholinkäyttö sekä alkoholin liikakäyttö on laskenut Pirkanmaalla viime vuosina (2022). 4 % hyvinvointikyselyyn vastanneista yli 75-vuotiasista tupakoi.

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Ikä-HYTE-hankkeen kysely 2023, Sotkanet

Nostoja

- Terveystilansa heikoimmaksi kokeva aikuisten ryhmä
- Kaatumisiin liittyvät hoitajakset ovat vähentyneet, mutta kaatuminen on silti yleistä
- Yli 40 % harrastaa terveytensä kannalta liian vähän liikuntaa
- 28 % on vaikeuksia kävellä 500 metrin matka
- 40 % käyttää ulkona liikkumisen apuvälinettä

YLI 75-VUOTIAAT koti ja asuinympäristö

Yli 75-vuotiaat

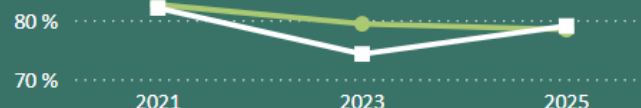
Yli 75-v. terveys
ja elintavat

Yli 75-v. koti ja
asuinympäristö

Yli 75-v.
osallisuus

Asuinalueen joukkoliikenneyhteyksiin tyytyväiset, % vastaajista

● Yli 75-vuotiaat ■ Kaikki vastaajat

Asumisolosuhteisiin
tyytyväiset 2025

90 %

vastaajista

Kotona asuvat 75
vuotta täyttäneet,
vastaavan ikäisestä
väestöstä 2023

92 %

Lähellä olevat palvelut ja viheralueet tukevat itsenäisesti asuvien hyvinvointia

Terveydentila ohjaa asumisen tarpeita

Yli 75-vuotiaista valtaosa (90 %) on tyytyväisiä asumisolosuhteisiinsa (2025). Ikäryhmästä 92 % asuu omassa asunnossaan ja 60 % asutokunnista on yhden hengen kotitalouksia (2023).

Noin joka kymmenes (13 %) yli 75-vuotiaista on säännöllisen kotihoidon piirissä (2023). Ympäri vuorokautisen palveluasumisen yksiköissä asuu 7 % ja omaishoidon tukea saa 3 % ikäryhmästä. Osuudet ovat pysyneet hyvin samansuuruisina viime vuodet.

Lähipalvelujen saavutettavuus on melko hyvällä tasolla

Ikääntyessä asunnon lähialueen palveluiden ja viheralueiden merkitys korostuu. Tällä ikäryhmällä liikkumisen haasteet ovat yleisin osallistumisen este (2024).

Ikäikäistä yli 70 % asuu 15 minuutin kävelymatkan päässä lähimmästä kaupasta (2024). Myös liikuntapaikat, postit ja kirjastot ovat melko hyvin saavutettavissa. 73 % yli 75-vuotiaista on tyytyväisiä asuinalueensa palveluihin (2025).

Valtaosa (86 %) yli 75-vuotiaista on tyytyväisiä asuinalueensa kävelyreitteihin (2025). Jalankulkureitit ja levähdyspenkit keskittyvät kuitenkin tietyille alueille tai tiettyihin kaupunginosiin, ja niiden talvikunnossapidossa koetaan olevan puutteita (2024). Yli puolet (55 %) 75-85-vuotiaista pelkää kaatumista kodin ulkopuolella liikkuesssa (2023).

Suurin osa (80 %) yli 75-vuotiaista asuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella (2024). Ikäryhmästä 78 % on tyytyväisiä asuinalueensa joukkoliikenneyhteyksiin (2025). Raitiovaunu on esteettömin tapa liikkua, ja se on lisännyt raitiovaunupysäkkien läheisyydessä asuvien liikkumisen mahdollisuuksia (2024). Palveluliikenne palvelee erityisesti liikuntaesteisiä, mutta reittien ja aikataulujen ei koeta vastaavan asiakkaiden tarpeita.

Asuinalueen viheralueilla on suuri merkitys hyvinvoinnille

Asuinalueiden laidoilla asuvia lukuun ottamatta valtaosalla ikäryhmästä on yli kilometrin matka metsäisille viheralueille, mutta myös tiiviisti asutuilla kaupunkialueilla on melko runsaasti vehreyttä tuovia katu- ja puistopuita (2024).

Viheralueiden merkitys on helteiden vuoksi entisestään lisääntynyt. Ikä lisää haavoittuvuutta kuumuudelle ja kasvattaa esimerkiksi sairaustapauksien sekä kuoleman riskiä (2022). Eniten iästä väestöä asuu pintalämpötilaltaan kuumilla alueilla Hervannassa, Linnainmaan terveysaseman ympäristössä sekä Tampereen keskustassa.

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, Ikäystävällinen kaupunkiympäristö -raportti SYKE 2024, Sotkanet, Tampereen kaupungin kirjastojen ja Mukanetin digineuvonnan raportit 2024, Tampereen kaupungin järjestämät osallistumisen esteiden työpajat ikääntyneille 2024, Tampereen kantakaupungin lämpösaarekilemiö -raportti 2022

Nostoja

- Asumisolosuhteisiin ollaan tyytyväisiä
- Kotiin vietävien palvelujen ja omaishoidon tarve kasvaa
- Jalankulkureitit ja levähdyspenkit keskittyvät tietyille alueille
- Raitiovaunu on lisännyt liikkumisen esteettömyyttä
- Palveluliikenteen reitteihin ja aikatauluihin kaivataan parannuksia

YLI 75-VUOTIAAT osallisuus

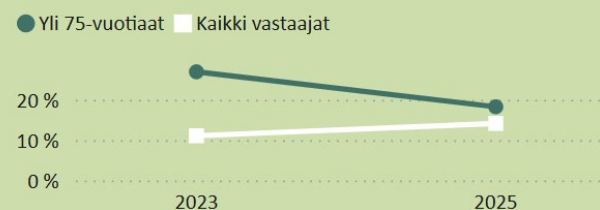
Yli 75-vuotiaat

Yli 75-v. terveys
ja elintavat

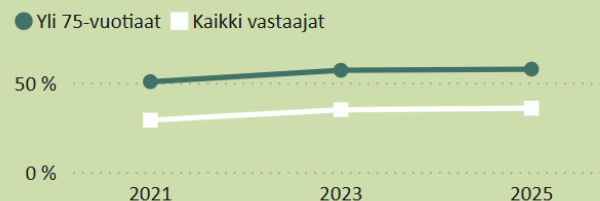
Yli 75-v. koti ja
asuinympäristö

Yli 75-v.
osallisuus

Säännöllisesti vapaaehtoistyötä tekevät, % vastaajista

Säännöllisesti seuratoimintaan osallistuvat, % vastaajista

Sosiaaliset suhteet ja osallisuus tukevat hyvinvointia

Osallisuuden kokemus on heikentynyt ja yksinäisyys lisääntynyt

Aikaisempaa selvästi harvempi yli 75-vuotias kokee kuuluvansa itselleen merkitykselliseen ryhmään tai yhteisöön (70 % vuonna 2025). Itsensä yksinäiseksi kokee 16 % ikäryhmästä. Yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt merkittävästi, ja yksinäisyyttä on enemmän kuin koronapandemian aikana. Sairauksien lisääntyminen ja toimintakyvyn heikkeneminen lisää syrjäytymisen riskiä.

Erilaiset osallisuuden kokemukset ovat vanhimmassa ikäryhmässä heikompia kuin 65-74-vuotiaiden ikäryhmässä. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan osallisuuden kokemus heikkenee ja yksinäisyyden kokemus lisääntyy lineaarisesti iän karttuessa.

Yli 75-vuotiaat kokevat aikuisväestöstä kaikkein vähiten olevansa tarpeellisia muille ihmisille sekä pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin (2025). Erittäin heikko osallisuuden kokemus on noin joka kymmenennellä (11 %) vastanneista. Sen sijaan varttunein ikäryhmä kokee pystyvänsä vaikuttamaan omaan elämäänsä, tavoittelemaan itselleen tärkeitä asioita sekä kokee päivittäiset tekemisensä merkityksellisemmäksi kuin alle 65-vuotiaat aikuiset.

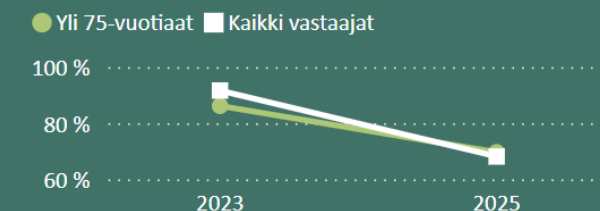
Syrjintää on kokenut 27 % vastanneista (2025). Yleisimmät syrjinnän kokemisen perusteet olivat ikä, mielipide ja terveydellinen tilanne.

Osallistuminen erilaiseen toimintaan on edelleen aktiivista

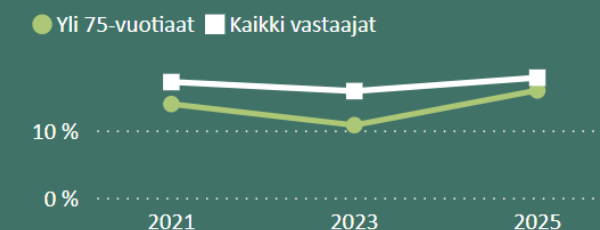
Yli 75-vuotiaista 29 % osallistuu säännöllisesti kulttuuritoimintaan tai -tapahtumiin, mikä on huomattavasti vähemmän kuin 65-74-vuotiaiden kohdalla (2025). Vastaajista 88 % kertoo kuitenkin pystyvänsä halutessaan osallistumaan kulttuuritoimintaan.

92 % ikäryhmästä harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa (2025). Vapaaehtoistyötä tekee säännöllisesti lähes joka viides (18 %) ja silloin tällöin lähes joka kolmas (30 %). Yli puolet (57 %) vastaajista osallistuu jonkin seuran, kerhon tai järjestön toimintaan säännöllisesti, mikä on enemmän kuin missään muussa aikuisten ikäryhmässä.

Kokee kuuluvansa johonkin itselle tärkeään ryhmään tai yhteisöön, % vastaajista

Itsensä yksinäiseksi tuntevat, % vastaajista

Nostoja

- Yhä harvempi kuluu itselleen merkitykselliseen yhteisöön
- Yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt
- Osallisuuden kokemus on vahvempaa kuin alle 65-vuotiailla aikuisilla
- Osallistuminen on aktiivista, mutta se on vähäisempää 65-74-vuotiaisiin verrattuna

Lähteet: Tamperelaisten hyvinvointikyselyt 2023 ja 2025, THL

Tampereen HYTE-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahoitus

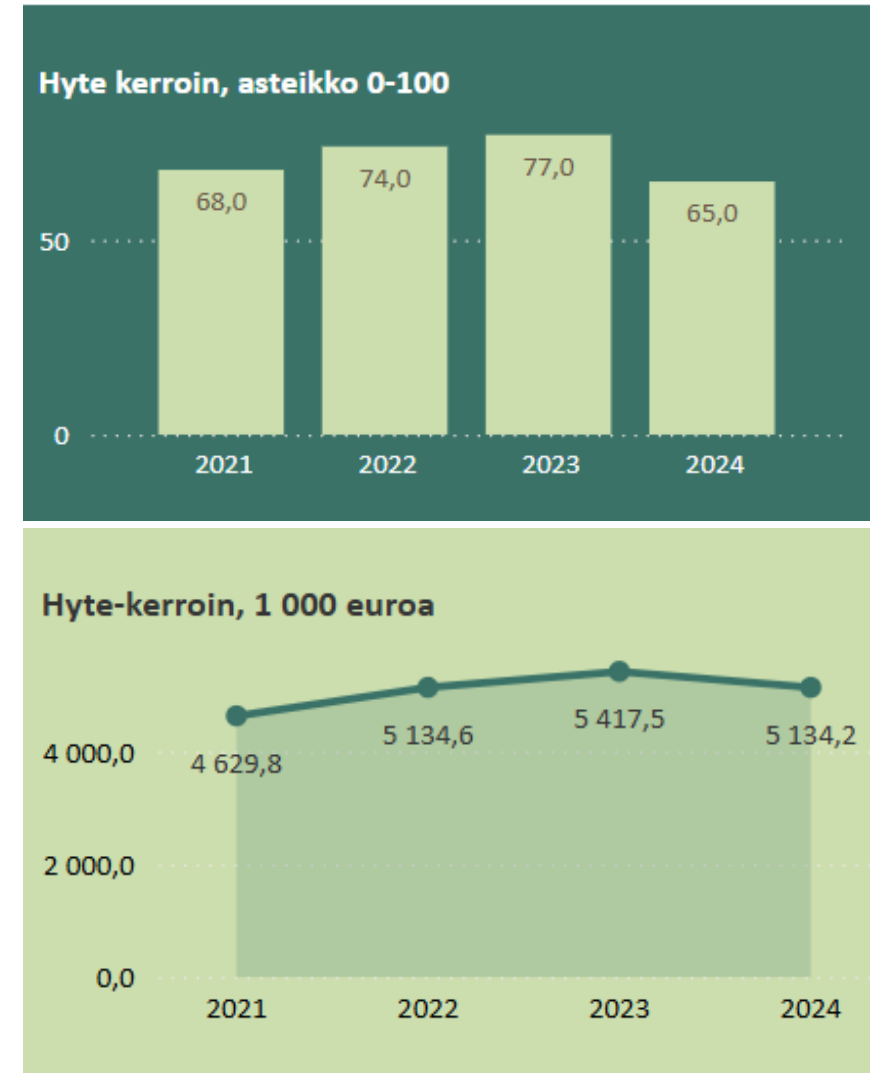
HYTE-kertoimen tarkoituksena on kannustaa kuntia toteuttamaan monipuolisia ja suunnitelmallisia toimia, jotka edistävät asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Kunta saa rahoitusta HYTE-kertoimensa mukaan osana yleiskatteista valtionosuusrahoitusta.

HYTE-kertoimen maksimiarvo sata (100). Tampereen HYTE-kertoimen tulos oli 65 vuonna 2024 ja sen perusteella kaupunki sai valtionosuuden lisäosaa 5,1 milj. euroa.

HYTE-kerroin muodostuu yhteensä 21 mittarista, joista kuusi perustuu kunnan toiminnan tuloksiin (tulosindikaattorit) ja 15 kunnan omaan tekemiseen (prosessi-indikaattorit). HYTE-kerroin muodostetaan kunnan prosessi-indikaattoreiden ja koko Suomen tasolla skaalattujen tulosindikaattorien tuloksista.

Tampereen tulosindikaattoreilla mitattavat tulokset ovat parantuneet tai pysyneet ennallaan, mutta skaalattuina kaikkien kuntien tulosten kanssa ne ovat heikentyneet. Tulosindikaattorit ovat pääosin sen kaltaisia, että niihin vaikuttaminen yksin kunnan toimin on vaikeaa. Kunnan ja hyvinvointialueen HYTE-indikaattoreissa on osin samoja tai lähellä toisiaan olevia tulosindikaattoreita.

Lähteet: THL, Sotkanet

Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnit vuosina 2021-2025

Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnissa arvioidaan miten valmistelussa oleva päätös vaikuttaisi erilaisten ihmisryhmien elämään. Monissa laeissa edellytetään vaikutusten ennakoarviointia, muun muassa laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä velvoittaa kunnan ja hyvinvointialueen ottamaan päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Ennakoarvioinnissa on tärkeää tunnistaa myös ne asukasryhmät, jotka eivät nykyjärjestelmässä tule riittävästi kuulluksi. Päätöstoimielimissä käsiteltyjen asioiden arvioinnit raportoidaan hyvinvointikertomuksessa, jota esitellään lautakunnissa ja käsitellään kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa.

Arvioitu päätös	vuosi
Asunto- ja maapolitiikan linjaukset 2022-2025	2022
Kaikukortin ennakoarviointi osana Kaikukortin vakiintumiskäytäntöjä	2022
Uudet tekojääradat	2023
Uimahallien pääsylippuhinnoittelu	2023
Joukkoliikenteen vyöhykejärjestelmän uudistaminen	2023
Kulttuurin palveluverkkosuunnitelma	2023
Vuoreksen nuorisotila ja kirjastopalvelut	2024
Tampereen kaupungin perusopetuksen koulupolkurajat oppilaaksiotossa	2024
Palveluverkkosuunnitelmien päivitys: lukioden ja sivistyspalveluiden palveluverkot (valmistuu 2025)	2025
Talouden tasapainotusohjelma palveluryhmittäin (valmistuu 2025)	2025

Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 tavoitteiden toteutuminen 1/2

Tavoitteiden toteumaa on raportoitu vuosittain kaupungin tilinpäätöksessä. Osittain toteutuneista tavoitteista ei ole vielä tietoa kokonaisuudessaan saatavilla.

Tavoitteet 2022–2025	Toteuma
Otetaan käyttöön Hyvän mielen kunta –tarkistuslista	Toteutunut osittain
Ikääntyneiden tietoisuus terveellisestä ravitsemuksesta lisääntyy	Toteutunut
Palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla kohtuullisessa ajassa, kohtuullisella vaivalla sekä kustannuksella varmistetaan	Toteutunut osittain
Kokonaisvaltaista palveluohjausta ja yhteistyörakenteita kehitetään kaupungin ja hyvinvointialueen välille	Toteutunut osittain
Lasten ja nuorten kouluun kiinnittymistä vahvistetaan	Toteutunut
Nivelvaiheen tukea vahvistetaan: Jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon	Toteutunut osittain
Työkyvyn tukeminen eri keinoin: Lisätään asukkaiden hyvinvointitietoutta	Toteutunut
Heikommassa asemassa olevien kulttuurin ja liikunnan harrastusmahdollisuuksia parannetaan.	Toteutunut
Kehitetään kaupunkiympäristöön liittyvien päätösten, suunnittelun ja toimenpiteiden ihmisiin kohdistuvien vaikutusten ennakkoarvioinnin osaamista ja käyttöä	Toteutunut

Osittain toteutuneet ja toteutumatta jääneet tavoitteet

- Hyvän mielen kunta –toimintamallissa Pakka-toiminta on aloitettu
- Palveluiden saavutettavuus toteutunut alueellisesti osin sujuvammaksi raideliikenteen aloitettua
- Yhteistyörakenteita on kehitetty eri tasoilla hyvinvointialueen kanssa
- Nivelvaiheen tukea on lisätty ja oppivelvollisuuslain muutos vaikuttaa toteumaan. Ikäryhmä jota tämä koskee ei ole vielä kokonaisuudessaan tilastoitu.

Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 tavoitteiden toteutuminen 2/2

Tavoitteet 2022–2025	Toteuma
Kestävän liikkumisen tasavertaisuutta edistetään ja liikenneköyhyyttä ehkäistään.	Toteutunut
Kehitetään kaupunkiympäristöön liittyvien päätösten, suunnittelun ja toimenpiteiden ihmisiin kohdistuvien vaikutusten ennakoarvioinnin osaamista ja käyttöä	Toteutunut
Väestöryhmien laaja-alainen kuulluksi tuleminen, erityisesti heikommassa asemassa olevien pienten lasten ja vammaisten ihmisten osallisuutta vahvistetaan.	Toteutunut osittain
Päätösten vaikutusten ennakoarviointia lisätään ja vakiinnutetaan sekä arvioinnissa mukana olevien tahojen määrää kasvatetaan	Toteutunut osittain
Sosiaalisten verkostojen vahvistaminen: Lapsiperheiden sosiaalisten verkostojen vahvistumista tuetaan	Toteutunut
Pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen ja muun asunnottomuuden vähentäminen	Ei toteutunut
Hyvinvointikeskukset toimivat asukkaiden kohtaamispaikkoina ja keskusten palvelukirjo laajenee	Toteutunut osittain
Lasten ja nuorten turvallista sosiaalisen median käyttöä tuetaan ja kaupungin keinoja puuttua häirintään ja ahdisteluun kehitetään	Toteutunut
Lähisuhdeväkivallan monialaista ehkäisytyötä vahvistetaan: Kuntalaisten tietoisuuden lisääminen lähisuhdeväkivallan eri muodoista	Ei toteutunut
Kartoitetaan yhdessä asukkaiden kanssa turvattomia paikkoja, lisätään vuoropuhelua ja yhteiskehittämistä asukkaiden, kaupungin ja muiden tahojen välillä.	Toteutunut

Osittain toteutuneet ja toteutumatta jääneet tavoitteet

- Laaja-alaista kuulluksi tulemista on kehitetty mutta pienten lasten ja vammaisten ihmisten osallisuuden eteen on tarve tehdä edelleen toimia.
- Päätösten vaikutusten ennakoarviointi (eva) -koulutusta henkilöstölle on toteutettu mutta evauksen laajamittainen käyttö ei ole vielä toteutunut.
- Pitkäaikaisasunnottomuutta ei saatu poistettua ja asunnottomuuden vähentäminen ei toteutunut.
- Hyvinvointikeskusten palvelukirjo ei ole laajentunut.
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä on aloitettu yhteistyö hyvinvointialueen ehkäisevän työn kanssa, mutta valtuustokauden aikana tähän ei vielä ole toteutunut toimenpiteitä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 tavoitteiden toteutuminen

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmakaudella oli kaikkiaan 46 toimenpidettä. Tavoitteista 26 toteutui, 15 toteutui osittain ja 5 ei toteutunut tai toteutumisesta ei saatu tietoa.

Kauden aikana sosiaali- ja terveystalvelut siirtyivät hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Tämä muutos haastoi joidenkin suunnitelman toimenpiteiden toteuttamista.

Tampereella toteutettiin myös UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallia, jonka toimenpiteet liitettiin osaksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Toimenpiteet toteutettiin ja Tampere sai ensimmäisen Lapsiystävällinen kunta –tunnustuksen UNICEFiltä kesällä 2024.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumisesta kerrotaan tarkemmin erillisessä raportissa.

Toimenpiteiden toteutuminen 2022-2025

Hyvät sosiaaliset suhteet, 6 toimenpidettä: toteutunut 5, toteutunut osittain 1, ei toteutunut 0

Mielen hyvinvointi, 6 toimenpidettä: toteutunut 4, toteutunut osittain 1, ei toteutunut 0, ei tietoa 1*

Turvallinen arki, 8 toimenpidettä: toteutunut 5, toteutunut osittain 3, ei toteutunut 0

Terveelliset elintavat, 12 toimenpidettä: toteutunut 2, toteutunut osittain 6, ei toteutunut 3, ei tietoa 1*

Vahva vanhemmuus, 6 toimenpidettä: toteutunut 5, toteutunut osittain 1, ei toteutunut 0

Rakenteet ja toimintatavat: yhteistyö ja lapsen oikeusperustaisuus, 8 toimenpidettä: toteutunut 5, osittain toteutunut 3, ei toteutunut 0

**toimenpiteistä ei ole saatu tietoa*

Tampereen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma laadittiin vuosille 2022-2025. Suunnitelmassa tunnistettiin eri tietolähteiden tietoihin perustuen teemat, jotka olivat sosiaaliset suhteet, mielen hyvinvointi, turvallisuus, elintavat ja vanhemmuus. Teemoihin liittyen asetettiin tavoitteet ja toimenpiteet lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2023-2025 tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa on nimetty 53 toimenpidettä. Huhtikuuhun 2025 mennessä tavoitteista on toteutunut 32, käynnissä on 18 ja myöhemmin toteutettavaksi siirtyy kolme toimenpidettä. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmatyöryhmä käsittelee lopullisen raportin syksyllä 2025.

Suunnitelmakaudella vain osasta päätöksiä on tehty vaikutusten ennakoarviointi. Päätösten tasa-arvo- tai yhdenvertaisuusvaikutuksia ei kuitenkaan ole arvioitu kattavasti. Jatkossa tulee varmistaa, että päätösten ihmisvaikutusten ennakoarvioinnit tehdään. Ennakoarvioinnissa tulee tunnistaa eri asukas- ja erityisryhmien positiivisen erityiskohtelun ja kohtuullisten mukautusten tarpeet sekä purkaa mahdollisia piiloon jääviä syrjiviä rakenteita. Näin voidaan edistää asukkaiden tosiasiallista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Syrjinnän kokemukset ovat lisääntyneet. Hyvinvointikyselyn 2025 mukaan vastaajista joka kolmas oli kokenut syrjintää. Turvallisuuskyselyyn 2024 vastanneista 39 prosenttia oli kokenut syrjintää tai häirintää. Lähes kaikki eri syrjintäperusteisiin vähemmistöihin kuuluvat vastaajat kokivat turvallisuuden heikentyneen enemmän kuin vähemmistöihin kuulumattomat. Eri vähemmistöihin kuuluvat olivat ilmoittaneet myös enemmän väkivallan tai seksuaalisen häirinnän uhkaa kuin ei-vähemmistöihin kuuluvat.

Esteettömyyssuunnitelma eteni suunnitellusti, mutta se ei tunnista riittävällä tasolla talvikunnostapidon haasteita vammaisten ja apuvälineitä käyttävien asukkaiden liikkumisen mahdollistamiseksi.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä tehdään yhdessä

Perusopetuksessa perustettiin rasisminvastainen työryhmä luomaan toimintamalli rasismiin puuttumiseksi osana perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Myös varhaiskasvatukselle tehtiin omat yksikkökohtaiset suunnitelmat, jotka tullaan tekemään myös jatkossa. Lukioissa ja Tredussa tehtiin omat toiminnalliset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat.

Syrjinnän ja rasismin vastainen Kaikkien Tampere -kampanja on saadun palautteen mukaan myönteinen keino edistää ihmisoikeuksia, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Kampanja on osa Suomen hallituksen Me puhumme teoin -kampanjaa.

Epäasiallista käytöstä ja syrjintää ennaltaehkäisevät turvallisemman tilan periaatteet on otettu laajasti käyttöön kaupungin eri palveluissa.

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma yhdistyy jatkossa hyvinvointisuunnitelmaan. Kaikkien asukkaiden taustasta riippumaton ihmis- ja perusoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden, esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen on kunnan lakisääteinen velvollisuus.

Hyvinvointikertomustyön toteutus

Tampereen hyvinvointikertomus on toteutettu laajamittaisella yhteistyöllä eri tahojen kanssa. Ihmislähtöisessä tarkastelutavassa tamperelaisten hyvinvointitietoa on koottu laajasti niin oman henkilöstön kuin hyvinvointialueen, järjestöjen ja seurakunnan taholta. Tietotyöpajojen fasilitoinnista vastasi konsulttitoimisto MDI, joka laati yhteenvetoraportin tietosisällöistä.

Hyvinvoinnin kokemustietoa on saatu eri ikäryhmistä monella tapaa, lasten ja nuorten osalta muun muassa Vaikuta!-päivillä ja kaikkien tamperelaisten osalta esimerkiksi Tamperelaisten illat -tapaamisissa. Kertomusmateriaalia on esitelty ja sitä on voinut kommentoida myös kaikkien palvelualueiden johtoryhmissä.

Hyvinvointijohtamisen tiimi on Tarja Puskalan johdolla koordinoanut ja ohjannut hyvinvointikertomustyötä. Hyvinvointikertomuksen Power BI -raportin toteutuksesta on vastannut tietojohtaminen ja asiakkuuksien hallinta -tiimin analyytikko Katri Heininen. Eri ikäryhmien tietosisältöjä ja niiden johtopäätöksiä on tuotettu hyvinvointityöryhmässä sekä ikäryhmien työryhmissä. Työryhmien jäsenet edustavat laajasti kaupungin eri palveluryhmiä.

Työryhmien vetäjät

Lapset ja nuoret: Tiia Heinäsuo, Virve Savolainen

Nuoret aikuiset: Johanna Pyymäki, Lauri Ikola

29-64-vuotiaat: Jaana Ylänen, Marjaana Tunturi sekä korkeakouluharjoittelija Helmi Autio (2024)

65-74-vuotiaat ja yli 75-vuotiaat: Tiina Santala, Hanna Karojärvi

Taho	Pvm
Lasten parlamentti	13.2.2025
Nuorisovaltuusto	20.2.2025
Romanityöryhmä	4.3.2025
Valtuuston iltakoulu	17.3.2025
Vammaisneuvosto	18.3.2025
Vanhusneuvosto	19.3.2025
Hyvinvointityöryhmä	28.3.2025
Maahanmuuttajaneuvosto	1.4.2025
Järjestöedustamon hyvinvointifoorumi	3.4.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	8.4.2025
Seuraparlamentti	9.4.2025

Taho	pvm
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	9.4.2025
Asunto- ja kiinteistölautakunta	10.4.2025
Yhdyskuntalautakunta	15.4.2025
Elinvoima ja osaamislautakunta	16.4.2025
Pormestarin johtoryhmä	22.4.2025
Kaupunginhallitus	5.5.2025
Kaupunginvaltuusto	19.5.2025

Lisätiedot: Hyvinvointijohtamisen tiimi
tarja.puskala@tampere.fi
jaana.ylanen@tampere.fi

- Asunnottomuustilastot Tampereen kaupunki 2024
- Asunnottomuuslaskentatiedot Tampere – Pirha 2024
- Erilaisten alueiden Tampere – Raportti Tampereen alueellisesta eriytymisestä 2023
- FinLapset, 2024 THL
- Henkilöliikennetutkimus 2024
- Hiilineutraaleja tekoja -selvitys 2023
- Huumeilmiöt Pirkanmaalla -raportti 2024
- Ikä-HYTE-hankkeen kysely 2023, UKK-instituutti
- Ikäystävällinen kaupunkiympäristö -raportti SYKE 2024
- Jätevesitutkimus THL 2025
- Kela
- Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus THL 2024
- Kototietokanta KEHA-keskus 2022
- Kouluterveyskysely (THL) 2023
- Kulttuuripalveluiden asukastutkimus 2024 Tampereen kaupunki
- LIITU-tutkimus, 2023 UKK-instituutti
- Miten menee? -hyvinvointikyselyt 2024 ja 2025, Tampereen kaupunki
- MOVE!-tutkimus, 2024 OPH
- Nuorisobarometri 2024
- Nuorten tulevaisuusraportti NYT 2024
- Päihdetilannekysely 2024
- Poliisin tilastot

- Sotkanet
- Suomi toisena kielenä -oppilaiden kysely, 2024 Tampereen kaupunki
- Suomen asiakastieto
- Syrjintä Suomessa 2020-2023 Tietoraportti OKM
- Tamperelaisten hyvinvointikysely 2023, 2025
- Tamperelaiset lapsiperheet -analyysi, 2023 Tampereen kaupunki
- Tampereen ev.lut. seurakunnan ruokapankkitilasto 2024
- Tampereen kaupungin kirjastojen ja Mukanetin digineuvonnan raportit 2024
- Tampereen kaupungin järjestämät osallistumisen esteiden työpajat ikääntyneille 2024
- Tampereen kaupungin meluselvitys, Tampereen kaupungin päivittyvä tieto
- Tampereen kaupungin perusopetuksen oma kysely, 2024
- Tampereen kaupungin päivittyvät tiedot (aktiivipassi) 2024
- Tampereen kaupungin turvallisuuskysely 2024
- Tampereen kaupungin työllisyyskatsaus 2025
- Tampereen kantakaupungin lämpösaarekeilmiö -raportti 2022
- Tampereen ympäristöraportit 2023
- Tampereen väestöennuste
- Tampereen työväenopisto 2024
- Terveystemme THL
- Tilastokeskus
- TerveysStartti YTHS 2025
- Ympäristön tila Tampereella -raportti, Tampereen kaupungin päivittyvä tieto

**Tamperelaisten hyvinvointikyselyn
2025 vastaajamäärät ikäryhmittäin:**

18-28-vuotiaat n = 755

29-64-vuotiaat n = 2088

65-74-vuotiaat n = 616

Yli 75-vuotiaat n = 482

**Kouluterveyskyselyn vastaajamäärät
Tampereella (2023):**

4.-5.-luokkalaiset n = 3541

8.-9.-luokkalaiset n = 2977

Lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat n = 2657

Ammatilliset oppilaitokset 1. ja 2. vuoden
opiskelijat n = 781